БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

44-дэхи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

№ 300 (11286)
1966 оной декабриин 22, четверг

сэн 2 мүнгэн

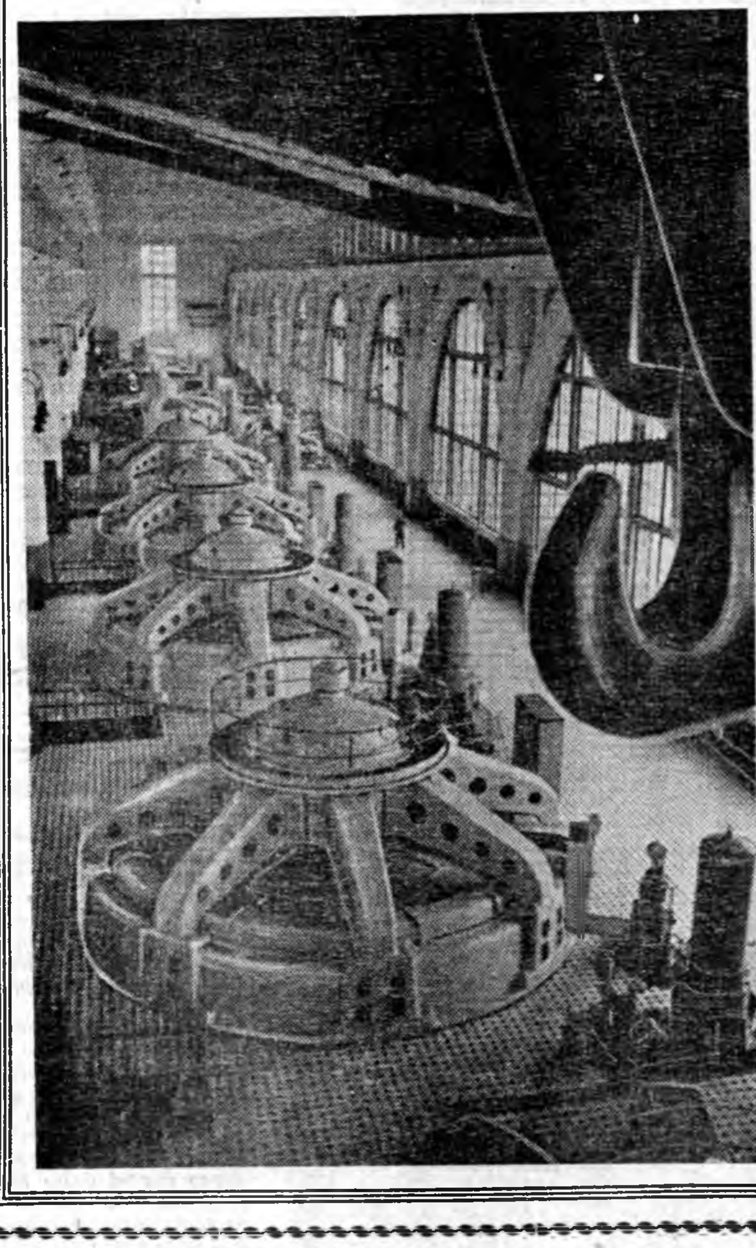
КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Совет гидроэнергетикын түрүүшын станци

1918 оной хабар Совет Россин түрүүшын гидроэлектростанци Волхов мүрэн дээрэ баригдажа эхилээ һэн. Энэмнай ГОЭЛРО-гой түсэбэй түрүүшын барилгануудай нэгэн болоно бшуу. Энэ электростанци 1926 ондо түрүүшын ток үгэһэн байна. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ Волховско ГЭС зөөгдэһэн байна. Тиигээд 1942 ондо, немец-фашистнуудай манай газарһаа үлдүүлһэн хойно, энэ ГЭС дахинаа хүдэлжэ эхилээ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: электростанциин машинна зал соо.

АПН-эй фото.

ПАРТИЙНА ХҮДЭЛМЭРИИН ОНОЛ АРГАДА ҺУРГАХА

Хүн зоной өөрын онсо шэнжэ шанарые, тэдэнэй шадабари болон даалгадаһан ажал хэрэгтээ хандасые партийна организацинуудай хараадаа абажа, хүдэлмэреэ эмхидхэхэ тушаа КПСС-эй XXIII съезд дээрэ тэмдэглэгдэһэн байна. Энэшье ойлгосотой. Партийна хүдэлмэри мэтэ олон асуудалда хабаатай, олон хүн зоной хуби заяантай холбоотой ондоо ажал нэрэхэнь бэрхэтэй. Колхоз болон совхозуудай, промышленна предприяти болон барилгын организацинуудай, мүн бусадшье эмхи зургаануудай бүхы ажал ябуулгынь хараад үзэгты—партийна организацинуудай хамаархаха юумэнь олон байха. Эндэ хүн зоной хоорондохи харилсаа холбоон, тэдэнэй ажал хэрэг, хуби заяан.

Ондоогоор хэлэбэл, партийна хүдэлмэри гээшэмнай үргэн олониитэ зонтой ажаллаха хэрэг болоно. Тиимэһээ энэ хүдэлмэри эгээн лэ орёо нарин, харюусалгатай хүдэлмэриин нэгэн болоно бшуу. Ушар юуб гэбэл, хүн зонтой хүдэлхын тула ехэ шадабари, мэргэжэл хэрэгтэй.

Мүнөө республика доторнай партийна эхин организацинуудаар тоосоото һунгалтын суглаанууд боложо үнгэрэнхэй. Үйлэдбэри мэдэхэ, эгээн лэ һайн бэлэдхэлтэй коммунистнууд партийна бюродо, партийна комитедүүдтэ партгруппоргнуудаар һунгагдаа. Тэдэнэй олонхинь урдань партийна хүдэлмэридэ ябаһан, партийна организацинуудые хүтэлбэрилжэ, хүн зонтой хүдэлхэ баян дүй дүршэлтэй болоһон нүхэд.

Зүгөөр партийна организацинуудай хүдэлмэридэ түрүүшынхиеэ ерэһэн зон мүн лэ олон. Эдэнэрнай үйлэдбэреэ һайн мэдэхэ, ажал хүдэлмэридөө шалгарһан, хүн зондоо хүндэтэй болоһон нүхэд байбашье. партийна хүдэлмэриин дүй дүршэлөөр бага, тэрэнэй онсо шэнжэ, шанарынь гэхэ гү, али илгааень хүсэд ойлгоогүй байха.

Тиимэһээ партийна хүдэлмэридэ ерэһэн залуу шэнэ кадрнуудые хүмүүжүүлхэ, хүн зонтой хүдэлгэжэ һургаха, партийна хүдэлмэриин онол аргатай танилсуулха гээшэ мүнөө үеын шухала зорилго болонхой. Нэн түрүүндэ партийна эхин организацинуудай секретарьнарые, партгруппоргнуудые, партийна бюронуудай, партийна комитедүүдэй гэшүүдые һургаха хэрэгтэй. Эдэнэй дунда боложо дүүрэһэн тоосоото һунгалтын суглаанууд дээрэ ехэхэн хубилалта болоо бшуу, болохошье зэргэтэй байгаа. Партийна организацинуудай хүтэлбэридэ жэл бүри шэнэ хүнүүд, залуу кадрнууд, урдань иимэ ажалда хүдэлөөгүй хүнүүд ерэнэ ха юм. Зариманиуудынь түрүүшээр мэгдэдэг, бэрхэшээлтэ байдалда ородог. Одоол энэ үедэ партиин райкомууд тэдэнэртэ бодото туһаламжа үзүүлхэ зэргэтэй.

КПСС-эй олохон райкомууд тоосоото һунгалтын суглаануудай дүүрэмсээр парторганизацинуудай секретарьнарай һуралсал эмхидхээ. Жэшээлхэдэ, партиин Кабанскын райком шэнээр һунгагдаһан парторгнуудтай тусхай семинар һаяхан үнгэргэһэн байна. Тоосоото һунгалтын суглаанууд дээрэ коммунистнуудай хэлэһэн шүүмжэлхы ажаглалтануудаар ямар хэмжээнүүдые абахаб, Совет засагай 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэржэ байһан социалис мүрысөө хайшан гэжэ хүтэлбэрилхэб, ажалшадай дунда ябуулагдадаг ойлгууламжын хүдэлмэриие ямар аргаар үргэн далайсатай, удха түгэлдэр болгохоб гэхэ мэтын партийна хүдэлмэриин шухала асуудалнууд энэ семинар дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Парторгнуудай һуралсал эмхидхэхэ талаар КПСС-эй Сэлэнгын райкомой үүсхэл һайшаалтай. Октябрь һарын һүүлээр аймагай колхоз, совхозуудай партийна организацинуудай секретарьнарые Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалиин үүлтэртэ фермэдэ суглуулжа, һаалишадай дунда социалис мүрысөө хайшан гэжэ эмхидхэдэг байһантайнь танилсуулһан байна. Фермэ дээрэ байгуулагдаһан партийна бүлэгэй хүдэлмэри, мүрысөөнэй дүн согсолго ба зүбшэн хэлсэлгэ семинарта хабаадагшадай анхарал татаһан байна. Семинарай түгэсхэлдэ тусгаар зүблөөн боложо, һаалишадай дунда мүрысөө дэлгэрүүлхэ тушаа тодорхой һанамжа дурадхалнууд зүбшэн хэлсэгдээ. һүүлээрнь эдэ дурадхалнуудай дүүргэлтэ тухай КПСС-эй райкомой бюро дээрэ хоёр дахин хэлсэгдээ. Иигэжэ абаһан шиидхэбэреэ хинан шалгаха, хүсэндэнь хүргэхэ талаар райкомой бюро партийна организацинуудай секретарьнарта бодото жэшээ харуулна.

Партийна хүдэлмэридэ, хүн зонтой хүдэлгэжэ һургаха хэрэгээ имагтал семинарнуудаар хизаарлана бэшэ. Загарайн аймагта гурбадахи жэлээ тусхай һургуули хүдэлнэ. Энэ һургуулида залуу парторгнууд, партийна бюронуудай, комитедүүдэй гэшүүд һуралсажа, тусгаар зохёогдоһон түсэбөөр партийна байгуулалтын асуудалнуудые шудална, партийна хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй танилсана. Тиигэжэ партийна хүдэлмэридэ дэбжүүлэгдэхэ шэнэ кадрнууд бэлдэгдэнэ.

Хүн зонтой хүдэлхын, партийна хүдэлмэри зүбөөр ябуулхын тула ехэхэн шадабари хэрэгтэй. Энэ шадабари өөрөө ерэдэггүй, тэрэниие олохо, тэрээндэ оролдосотойгоор һуралсаха хэрэгтэй. Гадна партийна хүдэлмэри нэгэ һууридаа, хубилангүй байдаггүй гэжэ мартажа огто болохогүй. Энэмнай саг үргэлжэ нарижуулан һайжаруулагдажа, шэнэ түхэл маягтай, онол аргатай боложо байдаг шуу. Шэглэлыньшье хубилжа, удха шанарыньшье түгэлдэр боложо байдаг. Илангаяа мүнөө үедэ, КПСС-эй XXIII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдэй бэелүүлэгдэжэ, партийна эхин организацинуудай дайшалхы шадабариин дээшэлжэ байһан үедэ удхань улам гүнзэгырнэ.

Ушар тиимэһээ партийна хүдэлмэриин онол аргада гансахан залуу парторгнуудые бэшэ, мүн дүй дүршэлтэй болоһон гэжэ тоологдодог партгорганизацинуудай секретарьнарые, парторгнуудые, КПСС-эй райкомуудай хүдэлмэрилэгшэдые һургажа байха шухала. Энэ асуудал партийна суглаанууд дээрэ, партиин райкомуудай бюро, пленум дээрэ зүбшэгдэжэ байбал, партийна кадрнуудые бэлдэлгэдэ бүри туһатай болохо бшуу.

КПСС-эй XXIII съезд партийна организацинуудай үмэнэ тон ехэ зорилгонуудые табиһан байна. Эдэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлгэ халаа партийна кадрнуудай бэлэдхэлһээ, тэдэнэй ажал хэрэгээ ябуулха, хүн зонтой хүдэлхэ шадабариһаа ехэнхидээ дулдыдаха гэжэ мартажа огто болохогүй.

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ ҮСЭГЭЛДЭРЭЙ һонин

ҺҮҮЛШЫН ШАЛГАЛТА

Үсэгэлдэр Буряадай хүдөө ажахын техникумэй зоотехническэ отделениин бүлэг студентнэр гүрэнэй һүүлшын шалгалта бариба. Техникумэй шатада хэдэн жэлдэ һуража, бэлиг шадабаритай болоһон мэргэжэлтэд республикымнай колхоз, совхозуудта эльгээгдэхээ байна. Гүрэнэй экзамен барижа, энэ жэлэй түрүүшын ээлжээндэ һургуулиа амжалтатайгаар дүүргэһэн 15 зоотехнигүүдтэ мүнөөдэр баяр ёһололой суглаан дээрэ дипломууд барюулагдаха, мүн техникум дүүргэһэнэй түлөө мүнөө бии болгогдоһон тусхай значогуудые энгэр дээрэ зүүхэнь.

Техникум дүүргэгшэдэй дундаһаа Мария Чагдурова (Зэдын аймаг), Шура Васильцова, Тамара Хохлова (Кабанскын аймаг) гэгшэд гүрэнэй шалгалтада эрхим һайн сэгнэлтэ абаһан байха юм. Тус һургуулиин бэшэ отделенинүүдэй студентнэр гараха оной эхеэр һүүлшынгээ экзамен бариха юм. 1967 оной январь, февраль һарануудта 28 агроном, 80 механик, 48 ветеринарна фельдшер техникумэй шатые дүүргэхэнь.

В. ЖИЛКИНА.

ҮГЭДӨӨ ХҮРӨӨ

Ивалгын кондитерска фабрикын печени, пряник гаргадаг нүхэр Ларионовагай хүтэлбэрилдэг цехэй ажалшад жэлэйнгээ түсэбые хорёод үдэрөөр уридшалан дүүргээд, шэнэ жэлэй гаратар түсэбһөө гадуур 20 тонно продукци үйлэдбэрилхөөр хараалһан байгаа. Энэ уялгаяа үсэгэлдэр дүүргэжэ, жэлэй эхинһээ хойшо 661 тонно эрхим шанартай продукци гүрэндөө тушаагаа.

Социалис мүрысөөндэ Н. Головина, Е. Яскива гэгшэдэй бригаданууд түрүү ябана.

О. АНИСИМОВ.

ҺАЙНДЭРЭЙ БЭЛЭГ

Энергетигүүдэй һайндэрые Баргажанай аймагайхид амжалтатайгаар угтаба. Энэ жэлэй август һараһаа эхилээд, Баргажанай АДЕС-тэ дүрбэн агрегат хүдэлжэ эхилээ. Хүдөө нютагуудта түрүүшынхеэ ашаглалгада оруулагдаһан энэ станциин хүсэтэйгөөр хүдэлгэгдэжэ эхилһэнэй ашаар Хойто зүгэй электро-дамжуулгын хүсэн нэмэбэ.

Декабриин 21-нэй байдалаар Баргажанай энергетигүүд жэлэйнгээ түсэбые 170 мянган киловатт-часаар үлүүлэн дүүргэнхэй. Мүрысөөндэ илаһан Хурамхаанай ГЭС-эй коллективтэ үсэгэлдэр дамжуулгын Улаан туг, мүнгэн шан барюулагдаба. Совет засагай 50 жэлэй ойдо зорюулан, Баргажанай энергетигүүд ерэхэ жэлдэ 7 миллион 770 мянган киловатт-час электроэнерги үйлэдбэрилхэ гэһэн социалис уялга абаа. Энэнь түсэбһөө 370 мянгаар үлүү болоно.

В. МЕНЬШИКОВ.

НУУРАЙ ДУНДУУР—ТҮМЭР ХАРГЫ

Энэ жэлэй апрель һара соо Гусиноозерск Холбоолжон хоёрой хоорондо түмэр харгы табигдажа эхилээ бэлэй. Холбоолжон нютаг шулуу нүүрһэнэй тон ехэ баялигтай юм. Тэндэнь олон миллион тонно шулуу нүүрһэнэй хэбтэшэ бии.

1968 ондо 18 километр утатай түмэр харгыгаар энэ сэнтэй түлишэ шэрэгдэжэ эхилхэ. Харгышад үсэгэлдэр болотор 5 километрэй зайда түмэр харгы табижа дүүргээ. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлжэ, түсэбэй ёһоор жэл соогоо 200 мянган түхэриг ашаглаха аад, 330 мянган түхэриг ашаглаа. Жэлэй дүүрэтэр үшөө 10 мянган түхэригтэ ажал бүтээгдэхээр хараалагдана.

Эндэхи хүдэлмэришэд мүнөөдөө түмэр харгые нуурай дундуур хэдэн километрэй зайда шулуун дээгүүр табижа эхилэнхэй.

Харгышадай дунда ажалай түрүүшүүл олон. Экскаваторщигууд Жариков, Иванов, жолоошод Сапожников, Красиков, Осинцев гэгшэд халаанайнгаа даабариие 120—140 процент дүүргэнэ.

А. БОЧАРОВ.

АЖАЛ ХЭРЭГЫНЬ ҺАНААГААР

ДЭЭДЭ-ЁНХОР. Тала дайда үбэлэй саһан хүнжэл доро нойрсоно. Үглөөнэй шэмэрүүн жабар хүнэй нюур хасар шэмхэлнэ. «Ямаршье хүйтэн үбэл гээшэб даа» гээд гэмэрэн, Мани Аюшеевич Емпилов хонидоо хашаа соо оруулжа, үбһэ тэжээл үгэжэ байна. Хэды хүйтэн болоошье һаа, хаража байһан малаа харууһагүйгөөр орхижо болохо аал. Үдэр бүхэндэ һайнаар эдеэлүүлжэ байгаагүйдэ аргагүй...

Теэд... Теэдшье баһа түл абтаха саг ойртоо ха юм. Эдэ мэтые Мани Аюшеевич һанахадаал бүри ехэ зориг ородог. Харюусалга ехэтэй үбэлэй хаһые хэнһээшье дутуугүйгөөр үнгэргэхэб гэжэ бодожошье ябаа ёһотой. Арганьгүй! Хаража байһан хонидһоонь олон түл абтаал һаа, энэ хүнэймнай һананиинь амарха. Сугтаа ажалладаг нүхэдыньшье баярлаха ха юм. Һаяхан ахалагша хонишон нүхэр Емпилов өөрынгөө нүхэд Махаев, Хайдуков гэгшэдтээ хөөрэлдэжэ байгаа һэн. Юу хэлсээб? Совет засагай 50 жэлэй ойе угтуулан уялга абаһан тухайгаа баталаа.

— Ерэхэ жэлдэ нэгэшье хонидоо һубайруулхагүй байхабди. Зууһаа зуу болгоол һаамнай һанаамнай амарха юм,—гээд, Мани Аюшеевич бидэнтэй уулзахадаа хөөрэнэ.

Дээдэ-Ёнхорой хонишодой зорилгонь ехэ. Тиигээд энээнээ дүүргэхын тулада шангаар ажаллаха хэрэгтэй гэжэ өөһэдөөшье ойлгодог. Тиимэл ха юм даа. Нэгэндэ хада бэлэдхэл хэрэгтэй. Энэнь ямар хаб? Һайн хүнүүдэй ажал хэрэг һанаагаар бүтэдэг гэһэндэл, эндэхид үрэжүүлгын хаһые богони болзорто үнгэргэһэн, хонидоо тобир тарган болгожо абаһан байна. Энэнь юунһээшье үлүү. Тарган хонидһоо тобир хурьган абтадаг. Үбэлжэлгэ тэдэнэй һанаагаар дабагдаха болонол. Үшөө юуб гэбэл, хонидойнь байра һайса заһагдаа, хурьга тодожо абаха газар бэлдэгдээ. Үбһэ тэжээл гэжэ зобохо юумэн эндэ үгы. Отарынь буусада олохон центнер үбһэ тэжээл наринаар сомоотой харагдана. Энэ жэлдэ 375 центнер үбһэн, 280 центнер зелёнко бэлдэгдэһэн байна. Мүнөө хээлитэй ябаһан хонидто талха тарянай зүйл үгтэнэ. Үдэртэ 400 грамм нэгэ хониндо хубаарилагдадаг. Декабрь һарада 76 центнер концентрат асараад, тэрэнээ гамтайгаар хубаарилжа, хонидоо эдеэлүүлнэ.

Январь, февраль һаранuудта эндэ абтаһан хурьгад тусгаар хашалтанууд соо байлгагдажа түлжүүлэгдэхэ юм. Мүнөө үедэ хурьгадай байха хашалта хаамагууд бэлдэгдэнхэй. Тиигээд түл абалгын эхилтэр ондоошье юумэн хэгдэхээр. Хурьгадай хашаа соогуур табигдаха хобоонууд, мүн хурьгашадта тусхай хубсаһа хунар, аптечкэ гэхэ мэтэ хэрэгтэй. Эдэ бүгэдые ойрын болзорто бэлдэжэ дүүргэхэбди гэжэ хонишод найдуулна.

Түл абалга—харюусалгатай хаһа. Энэ хүдэлмэриие бэлэдхэлтэйгээр угтажа, ерэхэ жэлдэ олон хурьга түлжүүлхын түлөө Зэдын «Октябрьский» совхозой Дээдэ-Ёнхорой хонишод мүрысэжэ байнхай.

В. ЖАРКОЙ.

Улаан-Үдын нооһо угаалгын фабрикада социалис мүрысөөн түлэг дундаа. Тэндэхи хүдэлмэришэд Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө тэмсэжэ байна.

Хаталгын цехэй бригаданuудай дунда Раиса Равенскаягай бригада түрүүлнэ. Тэдэнэр үдэр бүриингөө нормые 115 процент хүрэтэр дүүргэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Раиса Равенская.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Д. В. ИЛЬКОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын партийна, хүдөө ажахын, советскэ органуудта олон удаан жэлдэ һайнаар хүдэлһэнэйнь түлөө, 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, нүхэр Ильков Даниил Васильевичые—Хяагтын аймагай ажалшадай депутадуудай Хиараан-Адагай сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Секретариин түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн А. БИРЮКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1966 оной декабриин 21.

АМАРШАЛГЫН ТЕЛЕГРАММА

Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Национальна фронтын эмхидхэгдэһээр зургаан жэлэй ойтой дашарамдуулан, Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорный, А. Н. Косыгин Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Национальна фронтын Центральна Комитедэй Президиумэй Түрүүлэгшэ доктор Нгуен Хыу Тходо телеграмма эльгээжэ, НФО-гой Центральна Комитедтэ, Урда Вьетнамай бүхы аха дүү арад зондо совет арадай үмэнэһөө үнэн зүрхэнэй халуун амаршалга дамжуулба.

Американска интервентнүүдтэ, Сайгондохи тэдэнэй дахуулнуудта эсэргүүсэн бодоһон Вьетнамай арад түмэнэй үнэн зүб тэмсэлые, Урда Вьетнамай НФО-гой, Вьетнамай Демократическа Республикын правительствын хараа бодолнуудые Советскэ Союз шууд дэмжэнэ гэжэ телеграмма дотор хэлэгдэнэ.

Интернациональна уялгадаа үнэн байдаг совет арад Эхэ оронойнгоо бэеэ дааһан байдал хамгаалха зүб хэрэгэй түлөө тэмсэлдэнь вьетнам арадта түгэс дэмжэлгэ саашадаашье үзүүлхэ байха гэжэ телеграмма соо тэмдэглэгдэнэ.

(ТАСС).

Вьетнам аха дүүнэр, таанартаа амжалта хүсэнэбди!

Азиин, Африкын оронуудай һаналаа нэгэдэлгэ хангаха Советскэ комитет Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Национальна фронтын Центральна Комитедэй Президиумэй Түрүүлэгшэ доктор Нгуен Хыу Тходо телеграмма эльгээжэ, НФО-гой зургаан жэлэй ойтой дашарамдуулан, Урда Вьетнамай баатар габьяата арад зондо аха дүүгэй амаршалга, үнэн зүрхэнэй баяр хүргэбэ.

(ТАСС).

К. К. Рокоссовский Ленинэй орденоор шагнагдаа

СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй үмэнэ габьянуудтай байһанайнь түлөө, 70 наһатай болоһонтойнь дашарамдуулан, Советскэ Союзай маршал Константин Константинович Рокоссовские СССР-эй Верховно Соведэй Президиум Ленинэй орденоор шагнаба.

(ТАСС).

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. КОСЫГИН Анкара ерэнхэй

АНКАРА, декабриин 20. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Турциин Республикын правительствын уряалаар, албанай хэрэгээр мүнөөдэр Анкара ерээ.

А. Н. Косыгинтай хамта Украинын ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. В. Щербицкий, Казахай ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. Бейсебаев, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрэй нэгэдэхи орлогшо В. В. Кузнецов, Гадаадын экономическа холбооной талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо И. В. Архипов гэгшэд Турци ерэлсээ.

А. Н. Косыгин премьер-министр С. Демирелиие бараалхаба

АНКАРА, декабриин 20. (ТАСС-ай тусхай корр.). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин мүнөөдэр Турциин премьер-министр Сулейман Демирелиие бараалхажа, хани ёһоор хөөрэлдэбэ.

А. Н. Косыгин, С. Демирель хэлсээнүүдые хэнэ

АНКАРА, декабриин 20 (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, Турциин премьер-министр С. Демирель мүнөөдэр Турциин Республикын Министрнүүдэй Соведэй байшан соо хэлсээнүүдые хэжэ эхилээ.

Энээндэнь:

Совет талаһаа—УССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. В. Щербицкий, Казахай ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. Бейсебаев болон бусад хабаадаба.

Турциин талаһаа—Гадаадын хэрэгүүдэй министр И. С. Чаглыянгиль, Турциин МИД-эй генеральна секретарь З. Кунэральп болон бусад хабаадаа.

Хани ёһоной оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнүүдэй үедэ хоёр оронийе һонирхуулдаг уласхоорондын хэдэ хэдэн ехэ асуудалнуудаар һанал бодолоо зүбшэн хэлсээ.

ТАСС-ай мэдээсэл

„КОСМОС-136"

Дэлхэйе тойрон нниидэхэ «Космос-136» гэжэ ээлжээтэ хэмэл одон 1966 оной декабриин 19-дэ Советскэ Союзһаа дэгдээгдээ.

Хүршэ ёһоной харилсаа хүгжөөлгын аша туһада

СТАМБУЛ, декабриин 20. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай албанай хэрэгээр Турцида айлшалжа эхилһэн тухайдань Стамбулай хэблэл тодорхойгоор бэшэнэ. Эндэхи газетэнүүд бултадаа шахуу Советскэ правительствын толгойлогшын айлшалалгада зорюулжа, түрүү бэшэгүүдые, совет-турциин харилсаан тухай олон материал тунхаглаа.

Турциин мэдээжэ журналист Надир Нади «Джумхуриет» газетын түрүү бэшэг дотор иигэжэ бэшэнэ: энэ айлшалалгань «Турциин, Совет Россин хоорондохи харилсаае мүнөө сагай эрилтэнүүдтэ таарахаар, һайн шэглэлтэйгээр хүгжөөхын тула шухала арга боломжо олгоно». Авторай саашадаа тэмдэглэһэнэй ёһоор, 1917 оной революциин тогтоогдоһон Советскэ Союз, анатолийска революциин үрэ болохо Турциин Республика хани барисаата, хүршэ ёһоной харилсаанай эхи 1920 ондо табяа бэлэй. Хаанта засагай, султанадай үе сагта үзэгдөөгүй ябуулга байһан юм.

Энэ харилсаан дэлхэйн хоёрдохи дайн хүрэтэр амжалтатайгаар хүгжэжэ байһан. Хамтын оролдолго хүсэлэлгөөр Анкарада Ататюркын, Москвада—Ленинэй хангаһан хани барисаан сүлөөтэ, бэеэ дааһан байдалай ёһо гуримда түшэглэдэг, тиигээд шэнэ нацинуудай... замые тиигүүлэн зааһан байгаа. Амгалан тайбан, хани барисаата байдалай хоёр орондо, мүн бүхы дэлхэйдэ ашатай туһатай байһаниинь Ататюркын, Ленинэй оролдолгын ашаар анха түрүүн тодоруулагдаа бэлэй.

Баатар габьяата Вьетнам, шамайе дэмжэнэбди!

Совет ороной олон городуудай ажалшад тэмсэн бодоһон вьетнам арадтай һанал нэгэтэй байһанаа элирхэйлхэ митингнүүдтэ сугларaад, Зүүн-Урда Азидахи США-гай ээрхэг түримхэй ябуулгые эрид шууд буруушааба. Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Национальна фронтын зургаан жэлэй ойе декабриин 20-до тэмдэглэхэдээ, США-гай империалистнуудые вьетнам арадай илаха байһанда батаар этигэдэгээ мэдүүлбэ.

МОСКВА

Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Национальна фронтын эмхидхэгдэһээр зургаан жэлэй ойдо зорюулагдаһан Москва хотын олониитын түлөөлэгшэдэй суглаан Совет Армиин Түбэй байшанда болоо.

Ханой хотые, Вьетнамай Демократическа Республикын бусад городуудые американска авиациин бомбодожо байһыень эрид буруушаахын тула Москвагай «Станколит» гэжэ шэрэм шудхадаг заводой модельнэ цех соо мянга гаран хүн сутларба.

Москвагай дээдэ һургуулинуудай студентнэр һаналаа нэгэдэлгын митингнүүдые хэжэ, Вьетнамда эсэргүү США-гай ээрхэг түримхэй ябуулга дары болюулха эрилтэ табиба.

БАКУ

Хилын саанахи 22 оронһоо ерэһэн хүбүүд, басагад, Азербайджандахи тэдэнэй хани нүхэд—Бакугай вузнуудай студентнэр Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Национальна фронтын зургаан жэлэй ойдо зорюулагдаһан митингдэ хабаадаа.

ТБИЛИСИ

Грузиин ажалшад вьетнам арадта эсэргүү США-гай ээрхэг түримхэй ябуулгануудые эрид буруушаана. Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Национальна фронтын зургаан жэлэй ойдо зорюулагдажа зарлагдаһан Тбилисиин олониитын түлөөлэгшэдэй суглаан дээрэ буруушаалай шанга үгэнүүд хэлэгдээ.

* * *

Тэмсэн бодоһон вьетнам арадтай һаналаа нэгэдэлгын митингнүүд мүн Ташкент, Свердловск, Таллин, Ульяновск ба бусад городуудта болобо.

(ТАСС.)

ГАЛТА БАХАНАНУУД АЛХАЛНА...

ЭХЭ ОРОН дотор түрүүшынхеэ Энергетигүүдэй үдэр мүнөөдэр тэмдэглэгдэхэнь. Энэ hайндэрые тогтоолго хадаг Советскэ Союзай энергетикын үндэhэ hуури байгуулагшадай 1,5 миллион барилгашад, хаб саргагшад, ашаглагшадай ажалые партиин, правительствын бүхы совет арадай үндэрөөр сэгнэhэнэй гэршэ мүн болоно.

Энергетигүүдэй үдэр яахадаа жэл бүхэндэ имагтал нэгэ, декабриин 22-то тэмдэглэгдэхэ болобоб? 46 жэлэй саада тээ, 1920 оной энэ үдэр Владимир Ильич Ленин Соведүүдэй Бүхэроссийскэ VIII съездын трибунаhаа агууехэ хүдэлмэриин түрүүшын түсэб — Россие электрификацилха түсэб (ГОЭЛРО) тухай хэлээ hэн. В. И. Ленин энэ түсэбэй тон шухала байhые тодорхойлhон юм. «Электрификаци Россие танигдашагүй ехээр хубилгаха» гэжэ тэрэ үедэ тайлбарилаа hэн.

Мүнөө үеын байдалтай сасуулхада, ГОЭЛРО-гой түсэб тиимэшье ехэ байгаагүй юм. 10—15 жэлэй хугасаада бүхы дээрээ хоёр миллион киловаттhаа ехэ бэшэ хүсэтэй 30 электростанци барихаар хараалагдаа. Мүнөө эды зэргээр манай энергетикэ 1,5—2 hара соо хүгжэнэ.

Коммунис партиин хүтэлбэри доро ГОЭЛРО-гой түсэб бэелүүлхын түлөө совет арадай тэмсэл социалис гүрэн байгуулгын түүхэдэхи нэгэ баатаршалга болоно. Энэ түсэб дүүргэхэ галаар хэгдэhэн түрүүшын алхам ехэ хүшэр хүндэ байгаа. Үлэн хооhон, hандаранги ажаытай, өөhэдтөө энергетическэ машина бүтээдэггүй, электрификаци бэелүүлхэ өөрын кадрнуудгүй байhан орондо ГОЭЛРО-гой түсэб огто дүүргэгдэхэгүй гэжэ Совет засагай дайсад, юундэшье этигэдэггүй хүнүүд хэлэдэг байhан. В. И. Ленинэй зохёоhон электрификациин түсэб хараалагдаhан эгээл бага болзорто—10 жэл соо дүүргэгдээ hэн.

ГОЭЛРО-гой түсэб манай Эхэ оронии электрификацилха агууехэ хүдэлмэриин эхин боложо үгөө. Электрификацинуудай үйлэдбэриин хүсэн 1921 онhоо 1965 он болотор 92 дахин ехэ болоо. 1921 ондо Совет ороной бүхы электростанцинуудай оройдоо 510 миллион киловатт-час электроэнерги үйлэдбэрилдэг байгаа hаа, 1965 ондо 507 миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилhэн байна.

Энэ табан жэлэй туршада бүри ехэ түсэб бэелүүлэгдэхэ. 1970 ондо электроэнерги үйлэдбэрилгэ 830—850 миллиард киловатт-часта хүргэгдэхэ гү, али 1965 онойхиhоо 1,7 дахин ехэ болохо гэжэ КПСС-эй XXIII съездын Директивэнүүдээр хараалагданхай. Энэ түсэб бэелүүлбэл, промышленностьда ажалай бүтээсэ 1,5 дахин, хүдөө ажахыда гурба дахин шахуугаар дээшэлүүлэгдэхэ.

Буряадай республикын энергетикэ баhал ехээр хүгжөө. Буряад орон Октябриин революциин урда тээ өөрын энергетическэ баазагүй байгаа. 120 киловатт хүсэтэй түрүүшын электростанци 1908 ондо хүдэлжэ эхилhэн. Агууехэ Октябриин социалис революциин урда тээ бүхы энерго-түхеэрэлгэнүүдэй хүсэ шадал 480 киловатт хүрэдэг hэн.

Совет засагай үедэ Буряад орондо Улаан-Үдын теплоэлектроцентраль, Баян-Голой ЦЭС, Галуута-Нуурай, Тимлюгэй паротурбинна электростанцинууд, мүн 750 гаран локомобильна, дизельнэ электростанцинууд, хүдөөгэй багашаг, жэшээлхэдэ, Үрөөгэй, Уланай, Хурамхаанай, Баргажанай, Тохойн гидростанцинууд баригдаhан байна.

Энергетическэ баазын хүгжэhэнэй ашаар машина бүтээлгын, горнорудна, барилгын материалнуудай, эдеэ хоолой болон промышленностиин бусад hалбари байгуулагдаа, хүдөө ажахы электрын хүсөөр хангагдаа. Совет жэлнүүдэй үедэ электрын элшэ хэрэглэлгэ 800 дахин ехэ болоо.

Улаан-Үдэ, Гусиноозерск городуудта hүүлэй хоёр-гурбан жэл соо теплофикаци горитойгоор хүгжөөгдэбэ. Каменск тосхондо теплотрасса барилга дүүргэгдэжэ байнхай.

Буряадай энергетигүүдэй коллектив хүгжэн ургаа. Ахамад нүхэд городой электростанциин дэргэдэ ажалай hайн hургаал абажа гараа. Петр Иванович Зеленовский электростанциин технигhээ электрическэ түбэй сетиин директор, Павел Васильевич Еременко дежурна инженер байhанаа Улаан-Үдын ТЭЦ-эй директорэй орлогшо болоhон байна. Тимлюгэй ТЭЦ-эй дежурна инженер Лев Давыдович Айзин ГЭС-тэ 1940 онhоо ажаллажа байнхай.

Турбинын машинист, мүнөө пенсидэ гараhан Иван Карпович Русин, түбэй электросетиин подстанци, сетиин албанай техник Евгения Васильевна Пашкова, түбэй электросетиин мастер Цыден Намсараевич Шангин, Улаан-Үдын ТЭЦ-эй слесарь-котельщигүүдэй бригадир Николай Андреевич Казанцев, ГЭС-эй турбинна цехэй мастер байhан Пурбо Николаевич Федоров, ГЭС-эй котельнэ цехэй начальник Петр Васильевич Кузнецов гэгшэдые мүн лэ нэрлэмээр.

Буряадай промышленностиин хүгжэхэтэй хамта ехэ электроэнерги үйлэдбэрилхэ хэрэгтэй болобо. Тиимэhээ 1954 ондо Улаан-Үдын теплоэлектроцентралиин хүсэн үргэдхэгдэжэ эхилээ. Тиигэжэ 1956 оной октябриин 15-да Улаан-Үдын ТЭЦ-эй шэнэ турбогенератор ашаглалгада тушаагдаа бэлэй. 30 жэлэй туршада ТЭЦ-эй хүсэн 15 дахин ургаа. Мүнөө тэрэ ганса электрын хүсөөр бэшэ, мүн халуун уhаар предприяти, гэр байрануудые хангана.

Мүнөө ТЭЦ-тэ хүсэ ехэтэй котел, турбинанууд ашаглагдана. Байгал шадархи эгээл ехэ хүсэтэй турбогенератор эндэ тодхогдоо. Бии байhан түхеэрэлгэ шэнэлэгдэжэ, hэльбэн заhабарилагдажа байна. Улаан-Үдын ТЭЦ-эй халуун уhа үгэлгөөр 1969 ондо дүүрэн хүсэндөө оруулагдажа, электроэнерги үйлэдбэрилгыень саашань үргэдхэхэ асуудал табигдана.

Олон энергетигүүд долоон жэлэй түсэб бэелүүлхэ хэрэгтэ амжалта туйлаhанайнгаа түлөө орден, медальнуудаар шагнагдаа. Слесарь Лидия Федоровна Кириленко Ленинэй орденоор, ТЭЦ-эй директор Алексей Федорович Поленов, электроцехэй халаанай начальник Борис Манжуевич Халтыгеев «Ажалай Улаан Тугай» орденоор турбинна цехэй ахалагша мастер Петр Федерович Щербаков «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор, гагнууршан Виктор Николаевич Сперанский «Ажалай габьяагай түлөө» медаляар шагнагдаhан байна.

Буряадай горнорудна промышленностиин хүгжэхэтэй хамта паротурбинна томо электростанцинууд болохо Баян-Голой, Галуута-Нуурай болон Тимлюгэй ЦЭС баригдаа. 1958 ондо ашаглагдажа байhан бүхы электростанцинуудай үйлэдбэриин хүсэн 100 мянган киловатт байгаа гэхэ гү, али 1928 онойхиhоо 350 дахин ехэ болоо.

Ехэ амжалтын туйлагдабашье, энергетическэ баазамнай ургажа байгаа үйлэдбэриин хүсэнүүдэй эрилтэ хүсэд дүүргэжэ шадахагүй байба. 750 электростанци тоологдобошье, тэдэнэй хахадhаа олониинь 25 киловаттhаа бага хүсэтэй байгаа. Эдэ станцинуудай технико-экономическа үрэ дүнгынь муу hэн.

Тиимэhээ республикынгаа энергетическэ ажахые түргөөр, схээр үргэдхэхэ хэрэгтэй болонобди. Мүн энергетикэ саашаданнь хүгжөөлгые гуримшуулха шухала. Энэ зорилгоор 1958 ондо «Бурятэнерго» гэжэ энергетическэ управлени эмхидхэгдэhэн юм.

Буряадай промышленность саашадаа бүри ехээр хүгжөөгдэхэ, түмэр замай транспорт электрификацилагдаха, электрын элшэ хүсэн хүдөө ажахыда, ажаhуудалда ехээр хэрэглэгдэхэ. Тиимэhээ электрын хүсэ үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ, республикынгаа бүхы районуудые дууhан электрификацилха хэрэгтэй болоно.

Энэ эрилтэ дүүргэхын тула Буряадай түлишын энергетическэ арга боломжо, нөөсэ ашаглагдаха зэргэтэй. Эндэ ямар арга боломжо бииб гэхэдэ Галуута-Нуурай, Түгнын шулуун нүүрhэнэй уурхайнууд, республикымнай Сэлэнгэ, Хёлго, Үдэ, Зэдэ, Химнэ, хойто аймагуудай Ципа, Витим гэжэ гол мүрэнүүд болоно. Эдэ бүгэдэ саашанхи табан жэлнүүдэй үедэ хэрэглэгдэхэ. 1965 онойхитой сасуулхада, 1970 ондо республика дотор электрын хүсэ үйлэдбэрилгэ гурба дахин ехэ болохоор хараалагдана.

Хараалагдаhан энэ хэмжээгээр энергетикэ хүгжөөбэл, Буряадай АССР-эй промышленностиин ургалта, хүдөө ажахые хүгжөөлгэ арад зоной ажаhуудалай хэрэглэмжые хүсэдөөр хангаха арга боломжо, үндэhэ hуури байгуулагдаха байна.

Б. БУТИН,
«Бурятэнергын» РЭУ-гые эрхилэгшэ.

Элитэ ехэ амжалтын гэршэ

** В. И. ЛЕНИНЭЙ хараалhан ГОЭЛРО-гой түсэб 1920 оной декабриин 22-то, Бүхэроссин Соведүүдэй VIII съезд дээрэ баталагдаhан юм. Түүхэтэ тэрэ үдэрэй ойросхаалда СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1966 оной майн 23-най Указаар манай орондо «Энергетигүүдэй үдэр» байгуулагдаад, мүнөөдэр түрүүшынхеэ тэмдэглэгдэжэ байна.*

Россие электрын элшэ хүсөөр хангаха—ГОЭЛРО-гой түсэбые Владимир Ильич «...партиин хоёрдохи программа, арадай бүхы ажахые шэнээр байгуулха, тэрэниие эгээл эрхим техникээр хангаха ажалай түсэб гээшэ» гэжэ нэрлээ hэн.

** ХААНТА Росси зайн гал үйлэдбэрилгөөрөө дэлхэй дээрэ эгээл hүүлшын hууринуудай нэгые эзэлжэ байгаа. Россин бүхы электростанцинуудай юрэнхы хүсэниинь 1913 ондо арайл гэжэ 1,1 миллион киловатт час байhан юм. Тиихэдэ 1,95 миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэн гаргагдажа байба.*

** СОВЕТ АРАД ОРОНОО электрын элшэ хүсөөр хангалгаар элитэ ехэ амжалта богонихон болзор соо туйлажа 1930—1935 онуудай туршада зайн гал үйлэдбэрилгөөр Англи, Канада, Итали, Япон, Франци, Норвеги ба бусад гүрэнүүдые ахижа, Европо соо хоёрдохи, дэлхэй соо—гурбадахи (США, Германиин hүүлээр) hууриda гараhан байна. Мүнөө үедэ Советскэ Союз электрын элшэ хүсэ гаргалгаар Европо дээрэ нэгэдэхи, дэлхэйдэ хоёрдохи hууринуудта ябана.*

** КПСС-эй ПРОГРАММА дотор тодорхойлогдоhоной ёhоор, электрын элшэ гаргалга 1970 ондо 900 миллиард киловатт-час, 1980 ондо 2700 миллиард киловатт-час болгогдохо юм.*

** БҮХЫ ОРОНОО ЭЛЕКТРИФИКАЦИЛХА гэhэн В. И. Ленинэй үзэл бодол мүн шэнэ табан жэлэй түсэбэйшье гол зүйл болоно. Энэ табан жэл соо зайн гал үйлэдбэрилгэ 70 процент тухай ехэ болохоор хараалагданхай.*

** 1970 ОНДО ГАНСА СИБИРИИЕ бүхыдэнь абажа харабал, 1941 ондо 143 миллиард киловатт-час гэхэ гү, 1965 онойхиhоо 1,9 дахин ехэ болоно. Энэ үе соо Сибирьтэ дэлхэй дээрэхи эгээн томо Красноярска ГЭС-эй барилга дүүрэхэ байна.*

** СОВЕТ ЭНЕРГЕТИКЭ ДОТОР үндэhэн ехэ техническэ хубилалтанууд болоно. Уралаар хүдэлдэг электростанцинууд дээрэ шэнэ хүсэнүүд гол түлэб 300—300 мянган киловатт хүсэтэй энергетическэ блогуудые хүдэлгэхэ аргаар нэмэгдэхэ. Түс бүридөө 500—800 мянган киловатт хүсэтэй энергоблогууд хүдэлгэгдэхэ байна.*

** ЭНЭ ТАБАН ЖЭЛ СОО СССР-эй Европейскэ хубиин нэгэдэмэл энергетическэ системые байгуулга дүүрэхэ, Сибирьhээ, Казахстанhаа түбэй районуудта болон Ураалда электроэнерги дамжуулгын 1,5 миллион вольт напряженитэй саг үргэлжын ток дамжуулха электродамжуулгын лининүүдые барижа захалха.*

** 1954 ОНДО СССР-тэ дэлхэй дээрэ эгээл түрүүлэн атомна электростанциин барилга дүүрэжэ ашаглалгада ороо hэн. Мүнөө үедэ Белоярска, Нововоронежско АЭС-үүд хүдэлжэ байдаг. Шэнэ табан жэл соо атомна электростанцинуудые барилга, иланхаяа элшэ хүсэ дутамаг газарта саашадаа хүгжэхэ.*

** 1967 ОНДО ЭЛЕКТРОЭНЕРГИ гаргалга 598 миллиард киловатт-час боложо, нэгэ жэлэй турша соо 53 миллиард киловатт-часаар гү, али 10 шахуу процентээр нэмэхэ юм. Энээниие хангахын тулада 10 миллион үлүүтэй киловатт хүсэтэй шэнэ электростанцинууд ашаглалгада үгтэхөөр түсэблэгдэнхэй.*

Петр Семенович Розенков электригээр арбан табан жэлэй туршада хүдэлнэ. Тэрэ бүхы машина болон механизмые түгэс шудаланхай. Тэрэнэйнгээ ашаар Тимлюгэй цементын заводой түүхэй эдэй цехэй коллективэй hаатабаригүйгөөр хүдэлхэ ажалые хангана. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: П. С. Розенков.

В. НИКОЛАЕВАЙ фото-зураг.

Совет засагай 50 жэлэй ойдо

Амжалтымнай эхин хаанаhaаб?

МАНАЙ «Улаан-Оронго» колхоздо hаалиин дүрбэн гүүртэ тоологдодог. Ажахын бүхы hаамхай үнеэдтэ түхэреэн жэл соонь нэгэл адли тэжээлэй рацион табигданхай. Теэд эдэ дүрбэн гүүртэнүүднай баhа нэгэл адляар түсэбөө дүүргэнэ гээшэ гү? Үгы гэжэ сэхыень хэлэхэ хэрэгтэй. Ушар юуб гэхэдэ, гурбан гүүртэдэ hүнэй тон багаар hаагдажа байhан дээрэhээ жэлэй түсэб колхоз доторoo оройдоо 87 процент дүүргэгдэнхэй. Гол шалтагаанинь юуб? Энээндэ харюусахань тон бэрхэтэй. Тиимэл дээрэhээнь гүүртынгээ байдал, өөрынгөө олон жэлэй ажаглалтануул болон тобшолонууд тухай хөөрэжэ үгэhүүб.

Манай Хибэлэнэй гүүртэдэ мүнөө 135 үнеэн тоологдоно. hаалишан бүхэндэ 20—22 үнеэн даалгагданхай. Энэ жэлдэ коллективнай hайнаар ажаллажа гараа гэжэ би hанагшаб. Теэд ямар дүнгүүдые харуулhан дээрэhээ нитэжэ хэлэхэ зонбибди? Тодорхойлон хэлэхэдэ иимэ. **hү үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэб ноябриин 7-до дүүргээбди.** Энэ амжалта туйлаад байхадаа бидэ hанаагаа амарангүй, бүри эршэмгэйгээр хүдэлжэ, жэлэй дүүрэтэр үшөө 5—6 мянган литр hү hааха гэжэ шиидээ бэлэйбди. hаалишаднай энэ уялгаяа хүсэд hайнаар бэелүүлжэ байнхай. Жэлэй дүүрэтэр түсэбhөө гадуур 7000 литр hү үйлэдбэрилхэ арга боломжонууд манайда бии.

Амжалтымнай эхин хаанаhaаб?

Энээндэ харюусахын тулада гурбан асуудал абажа харая.

Нэгэдэхинь, гүүртэ дээрэх hаалишадай, мал харууhалагшадай, туглашадай эбтэй эетэй коллектив байгуулха гээшэмнай шухалын шухала асуудал болоно. Иимэл дээрэhээнь энээндэ горитойхоноор анхарагшаб. hаалишаднай эбтэй эетэйхэнээр, бэе бэедээ туhалалсан ажаллажа заншаа. Гадна тэдэнэр бэе бэеынгээ ажалые шалгалсан, хэрэгтэй сагтань заабарилалсан хүдэлнэ. Энэнь тон hайшаалтай гэжэ hанагшаб.

Залуушье hаалишад манайда бии. Дуй дүршэлтэй болоhон hаалишаднай залуушуулдаа анхарал хандуулжа, тэдэндэ туhалан, ёhотойл hаалишан болгожо табидаг. Жэшээнь, нёдондо минии одхон басаган Аня hаалишан болохоор фермэ ошоо бэлэй. Аха нүхэдэйнгөө, илангаяа, түрүү hаалишан Агафья Сусловагай туhаламжаар коллективэйнгээ түрүүшүүлэй нэгэн болонхой. Коллективэй иимэл hэн дээрэhээнь залуушуул фермэдэмнай ерэжэ, хүдэлхэ дуратай байдаг. Коллективэй гэшүүд нэгэ hанал бодолтой, хараа түсэб болон эрмэлзэлгэтэй байhан дээрэhээ ямаршье алдуу, дутагдалнуудай гарамсаарнь тэрэ дарындань усадхадаг байна.

Хоёрдохинь, үнеэдые болзор соонь үрэжүүлээд байбал, тэдэнэр hубайрхагүй гэжэ бүгэдэндэ мэдээжэ. Иимэл дээрэhээнь үнеэн бүхэниие тусхай карточкатай болгонхойб. Энэ үнеэнэй намтарые түс карточка соо уншахадаа ямар үнеэн байhыень тэрэ дороо мэдээд абахада яhала зохид. Харин энэнь үнеэнэй хэзээ тугаллаха, тэрэниие үрэжүүлхэ байhые, мүн hаалиинь доошолhон, дээшэлhэн шалтагааниие элирүүлхэдэ ехэл туhатай байдаг.

Би техник-үрэжүүлэгшээр табадахи жэлээ ажалланам. Нёдондо үнеэн бүриhөө тугал абтаhан. Мүнөөшье жэлдэ үнеэд бараг hайнаар тугаллажа байна.

Гэхэтэй хамта үнеэдые сагhаа урид шэргээхэ тээшэмнай тон бурууу. Ямар нэгэн шалтагаанhаа боложо, үни тугаллаhан үнеэд 1-2 дахин hаагдаагүй үлэбэл, хожоржо эхилдэг. Тиигэ тиигэhээр шэргэшэдэг гээшэ ааб даа. Иимэл хадань хашараг, гунжан байхадань тэдэниие тугаллахаhаань урид хоёр hара болотор hаалгажа hургаха гээшэ тон шухала гэжэ хэлэмээр.

Гурбадахинь, үнеэдые зунайшье, үбэлэйшье, үедэ зүбөөр эдеэлүүлхэ хэрэгтэй. Зунай тунга ногоон соо үнеэд садатараа бэлшэхэдээ ехэ hү үгэхэл байха. Энэ үедэ үнеэдээ хүсэд hайнаар бэлшээhэн дээрэhээ бидэ ехэ hү hаагаабди.

Намартаа үнеэдые тарянай, кукурузын узуур дээрэ бэлшээхэдэ яhала hайнаар тобиржодог. Энэ шэмыень алдуулангүйгөөр үнеэдые үбэлжэлгэдэнь оруулха тон шухала. «Тарган табан хоногой» гэжэ хүн зон тон зүбөөр хэлсэдэг. Энэниие үбэлжэлгын эхинhээ анхараагүй hаа, үнеэд баhал хожоржо, hаалинь бүри ехээр доошолходоо магадгүй.

Иимэл дээрэhээнь бидэ үбэлжэлгэлөө оролдожо бэлдээ бэлэйбди. Энэнэймнай ашаар үнеэдтэ саг болзор соонь бүлеэн уhа, гидролизно аргаар буйлуулагдаhан hолоомо, бүлеэхэн бардаа үгэжэ эхилhэн байнабди.

Гол түлэб эдэ хэмжээнүүд hү hаалида нүлөөлнэ гэжэ hанагшаб. Гүүртэ дээрэхи ажалаа хүсэд оньhожоруулбал, бүри hайн дүнгүүдые харуулхал байгаабди. Зунай үедэ бидэ үнеэдээ машинаар hаажа амардагбди.

Зүгөөр манай гүүртын байрые ехэ болгожо, оньhожоруулаад, 200—250 үнеэдые байлгадаг hаа, олзотойшье байха hэн. hаалишадшье манайда бии.

Мүнөө бүхы совет араднай Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойе ажалайнтаа үнэтэй амжалтануудаар угтахын тулада социалис мүрысөө эмхидхэн, эрхим hайнаар ажаллажа байнхай. Бидэнэршье энэ hайндэрые ажалайнгаа бэлэгүүдээр угтаха гэжэ шиидээбди. Үндэр уялга абажа, ажаллахыемнай hэшхэтнай маанадые заабарилна. Тиигэншьегүй яахаб даа. Он жэлнүүдэй ошохо бүри ажалшадай ажабайдал, ажаhуудал hайжаржа байна. Иимэ hайхан ажабайдалайнгаа урмада Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойдо зорюулан, ерэхэ жэлэйнгээ hү үйлэдбэрилхэ түсэб ноябриин 7-до дүүргэхэбди, үнеэн бүриhөө тугал абахабди гэжэ бата бэхеэр найдуулнабди. hүн далай салгидуулха арга боломжонууд манайда бии. Фермэ дээрэмнай түрүү hаалишадшье олон. Жэшээлбэл, А. Суслова, М. Фролова болон бусад. Эдэнэрнай жэлэйнгээ түсэб октябрь—ноябрь hаранууд соо дүүргээд, мүнөө эршэ түгэс ажаллажа байнхай.

Мүнөө жэл ороохо тарянашье, үбhэ ногоошье hайнаар ургажа гараа. Тэжээлээр дуталлахагүйбди гэжэ hанагшаб.

Фермымнай бүхы hаалишад хойто жэлэйнгээ түсэб болзорhоо урид дүүргэжэ, Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойе ажалайнгаа амжалтануудаар угтахаар бэлэн.

В. СОБЕННИКОВ,
Улаан-Үдын аймагай «Улаан Оронго» колхозой hү hаалиин гүүртые даагша.

Адуун hүрэгөө үсхэе!

АДУУШАДТАА АНХАРХА САГ ЕРЭЭ

УРДАНЬ манай Баргажанда адуун hүрэг олоороо бэлшэн ябадаг бэлэй. Нютагаймнай буурал толгойтой аха заха үбгэжөөлнүүд адуун hүрэгүүд тухай ехэл hонирхолтойгоор хөөрэдэг.

Мүнөөнэй залуушуулай хаа ганса мори унажа ябахыень гү, али мори тэргэ, шаргада хүллэжэ байhыень хараhан үбгэжөөлнүүд тархяа hэжэрэн, ехэл голхордог. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр арбаад наhатай үхибүүд ябахадаа hүрэгтэ ябаhан үреэ адуунай нюрганда аhан, талын hалхи hүрин, харайлгажа сэнгэдэг байгаал!

Минии hанахада, дайнай үеэр Дэрээндэ 2—3 мянган толгой адуун hүрэг бэлшэгшэ hэн. Теэд юундэшьеб даа колхозойхид адуугаа үүсэлжэ, худалдажа эхилhэн. Энээнhээ боложо, совхоз мүнөөдөө минил 400 гаран адуутай үлэшоо.

Би адуушанаар 21-дэхи жэлээ ажалланаб. Энэ үе соо хэhэн ажаглалтанууд дээрээ тогтохо хүсэлтэйб.

Адуун гээшэмнай ашагтай, олзотой гэжэ мэдээжэ гээшэ ааб даа. Зүгөөр hүүлэй жэлнүүдтэ энээниие манай Баргажан нютагта анхархаяа болишонхой. Фермэ, отаранууд дээгүүр ябажа харахада, нэгэ тиимэ hайн мории гэжэ байхагүй. Урданшье, дайнайшье үедэ, тэрэнэй hүүлээр, мэнэ hая болотор колхозой ажал гансал мори унаагаар бүтээгдэдэг байгаа. Харин мүнөө хүнүүд мори хэрэгсээхэеэ болижо, алхаhан лэ газартаа «машина ташиинада» аhадаг болонхой. Мүноо үедэ гүүртэ, отарын зарим хүдэлмэриие мори унаагаар бүтээжэ яhала боломоор. Жэшээнь, малай хойноhоо ябахада морин унаа ехэ таарамжатай гэжэ мэдээжэл. Теэд мал харууhалагшадта hайн морид hургагдан үгтэнэгүй.

Арад зон адуунай мяхые «миинтэ мяхан» гэжэ хэлсэдэг. Энэнь тон зүб. Ушар юуб гэхэдэ, адуунай мяха үйлэдбэрилгэдэ тон бага гаргаша гаргагдана бшуу. Адуун гээшэмнай жэлэй дүрбэн сагта бэлшэнэл. Адуунhаа дунда зэргээр 2—3 центнер мяха абаха болоно.

Таблад онуудаар манай Дэрээндэ гүүнhээ hаагдаhан hүөөр сэгээ хэдэг бэлэй. Тиихэдэ тэдэнэр гүүдээ hаажа, үдэртөө түс бүриhөө 3—5 литр hү абадаг байгаа. Эhээгдэhэн сэгээ уухада хүнэй бэе hайжардаг. Иимэ сэгээ уужа, үбшэеэ аргалуулhаншье хүнүүд манай нютагта бии.

Хараад, бодомжолоод үзэхэдэ, адуун гээшэмнай яhала ашагтай, олзотой байнал. Теэд манай ажахы урданшье, мүнөөшье адуунай мяха гүрэндэ тушаажа үзөөгүй.

Урда жэлнүүдтэ моридые эрхим hайнаар hургадаг залуу шииираг хүбүүд бии байгаал. Тэдэнэр гүйдэлшэ, хатарша, жороо моридые hургадаг hэн. Теэд hүүлэй жэлнүүдтэ мори урилдаан манайда үнгэргэгдэхэеэ болиhон. Юундэшьеб республикадамнай мори урилдаан үнгэргэгдэнэгүй.

Би мүнөөдөө Гомбо Тубчиновтай 233 толгой адуу харууhалнаб. Харин үлөөшэ 180 толгой адууе совхозой хоёрдохи отделенидэ Дамдин Берельтуев, Иннокентий Кулугуров гэгшэд манана. Адуун hүрэгөө бүри саашадаа олошоруулха гэбэл, совхоз дотороо адуунай тусхай фермэ байгуулжа, адуугаа совхозой хоёрдохи отделенидэ түблэн барибал ехэл hайн байха hэн. Яахадааб гэхэдэ, Аллын отделенидэ адуун hүрэгэй бэлшэхэ тиимэ таарамжатай бэлшээри үгы шахуу. Мүнөө адуумнай Далсын, Сорюурай тужануудта бэлшэнэ. Эндэхи бэлшээри ургасаар тиимэшье hайн бэшэ. Тойроод хабшуу шэрэнги. Январь hара соо адуугаа Хуллагта манаха hанаатайбди. Эндэмнэй тарянай узуур бии. Зундаа Базарай Догдоо гэhэн газарта адуугаа туужа асарнабди. Эндэхи hэлшээри баhал ядуу. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, совхозой нэгэдэхи отделенидэ адуунай тааража бэлшэхээр газар байхагүй. Энээнhээ урдахи жэлнүүдтэ бидэ зундаа холын Барайнхуурайн тунга бэлшээридэ адуун hүрэгөө абаашадаг байгаабди. Эндэхи бэлшээри угаа hайн. Барайнхуурай Аллаhаа 60—70 километр холо, хоёр хадын дунда оршодог. Эдэ бэлшээринүүдые жэл бүри зүбөөр хэрэглээ hаа бүри hайшаалтай hэн.

Бидэ адуушад муугаар ажалланабди гэжэ hанагшагүйб. Мүнөө жэл Гомбо бидэ хоёр 56 гүүнhээ 53 унага абажа, нэгэшье гарзагүйгөөр түлжүүлжэ, тэдэнээ томо болгохо түсэбөө 102 процент дүүргээбди. Хойто жэлдэ 70 гүүтэй болохобди. Эдээнhээ 60—65 унага лаб лэ түлжүүлэгдэхэ. Зарим адуушад гүүднай унага хаяна гэжэ хэлсэдэг. Гүүдые зунай, намарай үедэ хүсэд бэлшээжэ, тобиржуулаа hаа, унага хаяхагүй. Гүүд юундэ hубайрнаб гэхэдэ, зарим адуушад нэгэ hүрэгтэ олон гүүдые барина ха юм. Нэгэ азаргатай hүрэгтэ 50—60 гүүдые барихада яhала таарамжатай гэжэ би hанагшаб. Даагад эхынгээ дахинаа түрэхэдэнь хүхэжэ болохо. Энээниис би ехэл анхаржа, даагыень ондоо hүрэгтэ илгадагби.

Гүүдэй түрэхэ сагта бидэнэр тон ехээр тухашардагбди. hая гараhан унагад хүйтэндэ дадажа ядадаг. Энээнhээ боложо, тэдэнэр хүйтэ абажа, үбшэлхэдөө магад. Эгээл энэ үедэ совхозой мэргэжэлтэд адуугаа эрьежэ байха ёhотой.

Зүгөөр манайда иимэ юумэн гэжэ үгы. Ветеринарнууд, зоотехнигүүд hанахада нэгэтэ ерэдэг. Үнэн сэхээр хэлэхэ болоо hаа, совхозой хүтэлбэрилэгшэд маанадтаа анхархаяа болишонхой. Жэшээнь, адуушадай байха гэр, байра, палатка, хорёо хаалтанууд хаанашье байхагүй. Совхозой суглаанууд дээрэшье адуушад тухай хэлсэдэггүй. Дүнгүүд, уялга тухай хэлэhэнэйшье үрэгүй.

Совхозой хүтэлбэрилэгшэд адуун hүрэгөө олошоруулха, энэ hалбариие hайнаар эрхилхэ гээ hаа, адуушадтаа анхаралаа хандуулжа, тэдэниие алишье талаhаань хүсэд hайнаар хангаг гэжэ би хэлэхэ байнаб.

Манай эндэхи адуун ямаршье хүйтэ, халуу дабажа шададаг, ехэл шэрхи амитад. Үдэхэдөөшье бараг hайн. Бэлшээридэ ехэл hайнаар атарладаг. Тиимэл дээрэhээнь энэ hалбариие саашадаа хүгжөөгөө hаа, ашагтайл, олзотойл байха гэжэ hанагдана. Юрэдөө энэ хэбээрээ байбалнай, табгайтын табараан замхахадаа болохо.

И. ЛАРИОНОВ,
Дэрээнэй совхозой адуушан.

Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхозой хонишон Архип Васильевич Ивановой отарын хонид тобир тарганаар ондо орожо байнхай. Хонишон залуу 100 эхэ хонин бүриhөө энэ жэл 72 хурьга түлжүүлhэн юм. Архип Васильевич түл абалгада шэнэ амжалта туйлахын тула эршэ түгэс бэлдэнэ.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

МАЛШАДТА ХҮРЭХЫЕ ШАМДАНА

Мүнөө малшад баян hуудалтай болоо. Үнэтэй сэнтэй эд бараа тэдэ худалдажа абанад. hайн ноохон бүд, костюм, трикотаж, шэнэ түхэлэй пальто, гутал ехээр хэрэглэнэд. Мотоцикл, хубсаhа угаадаг машина, ковёр, холодильник абахые хүсэгшэд олон.

Эдээн тухай Мухар-Шэбэрэй аймпотребсоюзай шофер-наймаалагша К. Н. Иванов хөөрэжэ үгэхэ. Түгнын сайдам талын сардамал саhан харгыгаар тэрээнтэй хамта табилуулбабди. Тойроод нюсэгэн добо толгойнууд мялайлдана. hүрэглэн бэлшэжэ ябаhан хонид эндэ тэндэ харагдана. Тэдэнэй хажуугаар мори унаhан хүнүүд тойроно. Эдэ хонид Мухар-Шэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхозой hүрэг.

— Энэ колхознай мал олонтой ажахы,—гэжэ жолоошон Капсим Назарович хөөрэнэ. Малай гуша гаран отара, гүүртэнүүдтэй. Морёор ябаа hаа захадань гарахагүйш. Захаhаань захадань хүрэтэр ябаха болоо hаа, олохонь хоног хэрэгтэй. Машинаар лэ ябаhан гэжэ үрдигдэнэ. Таhалгаряагүй ябаха хэрэг гарадаг. Фермын малшад эд бараа ехээр хэрэглэнэ. Хонишон бүхэн ямар нэгэн юумэ заабол абадаг. Колхознигуудай эрилтын ехэ болоhониинь мэдээжэ.

Хээрэ адуулагдажа ябаhан хонидой хажуугаар үнгэрхэдэмнай, маанад тээшэ нэгэ хүн урдуурнай орёон татаад гүйбэ. Гараараа даллаад, байгты гэhэн тэмдэг үгэнэ.

— Энэш юумэ абахаяа ерэhэн хүн лэ даа!—гэжэ шофёр хэлээд, машинаяа зогсообо.

Тэрэ «Знамя Ленина» колхозой хонишон Нима-Цырен Цыреторов. Автолавкын наймаалагша К. И. Иванов талада машинаяа пээжэ, наймаа хэжэ оробо. Хонишон өөртөө, мүн гэртэхиндээ хэдэн валенка гутал, тамхи, зуруул, конфетэ, печени абаба.

— Хүрэжэ байгыт!—гээд, хонишон ябаха дээрэмнай хэлэбэ.— Бараа ехээр асарагты.

Замаа үргэлжэлүүлэн саашаа ябабабди. Малшадай байрада хүрөөд зогсобо. Хүнүүд тэрэниие тойрошоо. Хэндэ юун хэрэгтэйб, тэрэнээ абана. Юумэ абаhандаа, наймаа гүйлгэhэндөө худалдан абагшад болон наймаашан ханалтай. Автолавка үдэр бүхэндэ худалдаа хэхэ түсэбөө дүүргэнэ.

Булаг гэжэ газарта автолавкын ошоходо үнинэй малшан Бата-Далай Балданов, тэрэнэй hамган Дарижап Ванчикова гэгшэд халуунаар угтаа. Тэдэнэр ганцата таби гаран түхэригэй бараа абаба.

Орой болотор ябаад байхадаа, арайхан арбан отарада хүрэжэ амжаа. Тэрэ үдэр наймаалагша-шофёр горитойхон бараа худалдаа. Ковер, костюм, пальто, валенка, үбэлэй малгай, хүдэhэн дэгэл гэхэ мэтые малшад абаа. Уулзаhан лэ хүн бүхэниинь таhалгарлагүй ерэжэ байгыт гэжэ урина. Хэhэн захилыень К. Н. Иванов блокнот дээрээ бэшэжэ абаба.

— Малшадай хүсэлые хангаха хэрэгтэй,—гэжэ тэрэ хэлэнэ. Аймпотребсоюздаа ошоод, хэлэhэн юумыетнай захихаб...

* * *

Мухар-Шэбэрэй аймпотребсоюзда гурбан автолавка хүдэлнэ. Түгнын болон Суулгын совхозрабкоопууд мүн тиимэ хэдэн автолавкатай. Тэдэ автолавкануудынь аймагайнгаа колхоз, совхозуудай холын малшадта ошожо, наймаа хэнэ. Тэдэнэр наймаа hайнаар гүйлгэнэ. Энэ жэлдэ автолавкын наймаалагша шофёр А. И. Гусляков 65 мянган түхэригэй наймаа хээ. Энэнь түсэбhөө 10 мянган түхэригоор дээшэ болоно.

Аймпотребсоюзай автолавканууд хүйтэн, халуун, hалхи шуурга мэдэнгүй аяндa ябажа байдаг. Тэдэнэр колхоз, совхозуудай малшадай хүндэтэ айлшад юм.

О. БЕРЕЗКОВ,

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1 Автолавка Булаг гэжэ газарта байдаг колхозой отара дээрэ ошоод байна. 2. «Знамя Ленина» колхозой хонишон Нима-Цырен Цыреторов абаhан бараагаа тэбэреэд зогсоно. Баруун гар таладань наймаалагша-шофёр К. Н. Иванов.

Авторай зурагууд:

КООПЕРАТОРНУУДАЙ АМЖАЛТА

Буряад ороной кооператорнууд Агууехэ Октябриин революциин 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ оролсожо, абаhан уялгануудаа олонхи ушарнуудта үлүүлэн дүүргэнэд.

Эд бараанай эрьесээр, хүдөө ажахын продуктнуудые болон түүхэй эд бэлэдхэлгээр гүрэнэй түсэб дүүргэхые эдэнэр оролдоно.

Баргажанай кооператорнууд үнгэрэгшэ hарада 1 миллион 87 мянган түхэригэй эдеэ хоолой болон эд бараанай зүйлнүүдые худалдажа, түрүү зэргэдэ гараhан байна. Тинхэдээ тэдэнэр түсэбhөө гадуур 32 мянган түхэригэй наймаа хэhэн болоно.

Тэрэшэлэн Сэлэнгын, Түнхэнэй, Мухар-Шэбэрэй, Захааминай, Баунтын, Хойто-Байгалай, Прибайкалиин болон Улаан-Үдын Советскэ райпогой кооператорнууд hайн амжалтануудые туйлаба.

К. ДИМОВ.

— Дурасхаалта газарнуудаа бу мартая —

Ухаан мэргэжэлэй, балсанта гарнуудай хүсөөр зохёогдоhон, нарилан байжа шэмэглэhэн бүтээлнүүдээ хүн зон үеын үедэ гамнажа, саашанхи үеынхидтөө дамжуулан үгэхые оролдодог гээшэ. Тэрэ бүтээлнүүднай гэхэдэ, түүхын, соёл культурын дурасхаалта газарнууд, хүшөөнүүд болоно.

Дурасхаалта газарнууд гамнагдаха ёhоороо гамнагдана. Энэнь тон зүбтэй. Юуб гэхэдэ, дурасхаалта газар гү, али хүшөө бүхэн ехэ удха шанартай, ажалшадые, илангаяа ургажа ябаhан залуушуулые коммунис ёhоор хүмүүжүүлгэдэ hайнаар нүлөөлдэг юм.

Манай республика дотор ехэхэн удха шанартай хүшөөнүүд, дурасхаалта газарнууд олон лэ байха. Жэшээлбэл, Владимир Ильич Ленинэй үнэн сэхэ шаби, дүлэтэ революционер Иван Васильевич Бабушкиниие мэдэхэгүй хүн мүнөө байхагүй. Холын Сибирьтэ революционно хүдэлөөнэй саашанхи хүгжэлтэдэ Иван Васильевич өөрынгөө хубитые оруулhан юм. Тиимэhээ Сибириинхид, илангаяа манай буряад арад тэрэнэй ябуулhан революционно ажал хэрэгүүдые ехээр сэгнэдэг.

Мэдээжэ революционерэй hайхан дурасхаалда зорюулагдаhан хүшөө Мысовая станцида ямар hүртэйгөөр харагдадаг гээшэб. Саг үргэлжэ эндэ баглаа сэсэгүүдые асаржа табихадаа, хүндын тэмдэгтэ аниргүйхэн зогсоходоо, бидэ уйдхар гашуудалда нэрбэгдэнэгүйбди, харин эрэлхэг хүбүүнэй революционно ажал ябуулгаар омогорхон, И. В. Бабушкиндал адлирхуугаар саашадаа ябахые, ажаллахые оролдонобди.

Декабрист Н. А. Бестужев, К. П. Торсон (Новоселенгинск), М. К. Кюхельбекер (Баргажан) гэгшэдэй хүүрнүүдые мэдэхэгүй хүнүүд үсөөн гэжэ hанаштай. Дүтын нютагайхид, хизаар ороноо шэнжэлэгшэд, экскурсантнуудшье энээгүүр ябаhан байха. Гадна Сэлэнгын, Троицкын сүмэнүүдэй ансамбль, Галуута-Нуурай дасан гэхэ мэтын архитектурна гоё барилганууд манай омогорхол болоно.

Манай республика доторхи революционно хэрэгүүдтэй холбоотой дурасхаалта газарнууд, арадай ухаан бэлигэй бүтээлнүүд тон ехэ удхатай. Мүн граждан болон Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнуудай үедэ алдаршаhан хүнүүдэйнгээ hайхан дурасхаалда зорюулhан хүшөөнүүдые бодхоонобди.

Гэбэшье зарим аймагуудта түүхэтэ, дурасхаалта юумэнүүдтэ хайхарамжагүйгөөр хандаха ушар мүнөө болотор үзэгдэhөөр. Нютаг бүхэнэй намтарые алдаршуулhан, омогорхол түрүүлжэ байhан эдэ түүхэтэ бүтээлнүүдтээ хэмгүй hаланаар хандана. Зарим нютагуудта дурасхаалай хүшөөнүүдые табяа болоhон. Муунь гэхэдэ, ёhотоор, уран наринаар hиилэгдээгүй, ухаалан зохёогдоогүй тэбхэр хара, хүhөө шулуу табиhан ушарнуудшье бии. Иимэрхүү дутагдалнуудые усадхаха талаар нэн түрүүн аймагуудай хүтэлбэрилхы органууд, Культурын министерство хэмжээ абаха зэргэтэй.

Бүхэсоюзна, олонхи автономито республиканууд түүхэтэ газарнуудые харууhалжа, гамнажа байха өөрын бүлгэмтэй юм. Совет засагай 50 жэлэй ой хойто жэлдэ тэмдэглэгдэхэнь. Энээнтэй дашарамдуулан, мүнөө ехэ хүдэлмэри ябуулагдана.

Тиигэхын тула энэ хэрэгтэ олониитые хабаадуулха шухала. Арга боломжонуудые бэдэрхэ, мүнгэ зөөри шадахысаа hомолхо, тэрэнээ зүбөөр гаргашалха хэрэгтэй.

Буряад арадай түүхые, hуудал байдалые бодотоор харуулhан түүхэтэ газарнууд олон гээшэ. Дутагдалтай юумэнь гэхэдэ, харинhаа ерэhэн айлшадые манайхин ганса Ивалгынгаа дасанда абаашахые эрмэлзэнэ. Тиимэhээ ламанар, мухар hүзэгтэн хүхилдэдэг байна. Харюусалгата хүнүүдэй дасанда ошоходонь буддын шажаниие хүндэлдэг тула маанадта ерэнэ гэжэ hанадаг.

Түүхэтэ, соёл гэгээрэлэйнгээ дурасхаалта газарнуудые мүнөө үеын эрилтэтэй тааралдуулан hэргээхэ, шэнэдхэхэ саг ерээ!

Д. ЦЫРЕМПИЛОН,
түүхын ба соёл культурын дурасхаалта газарнуудые хамгаалха Бүхэроссин бүлгэмэй Буряадай отделениин түрүүлэгшэ.

АХА ДҮҮ АГЕНТСТВЭНҮҮДЭЙ ТЕЛЕГРАММАНУУД

АГУУЕХЭ ОКТЯБРЬДА ЗОРЮУЛАГДАНА

ВАРШАВА. (АПН-Арпресс). Октябриин баррикадануудта (бүхэлэлтэнүүдтэ) дайлалдаhан Польшын хүдэлмэришэд, таряашад, интеллигенци тухай научна зохёолнууд болон шэнжэлэлгэнүүдые Совет засагай табидахи ойн жэлдэ барлан гаргахаар республикын хэблэлэй газарнууд бэлдэжэ байнхай. Октябриин революциин болон Россидахи граждан дайнай ветерануудай намтарай дэбтэр ехэ hонирхолтой. Феликс Дзержинскиин, Юлиан Лещинскиин, Юзеф Уншлихтын, Владислав Матушевскиин болон бусад олон баатарнуудай ажабайдалай болон революционно тэмсэлэй урда тээнь мэдээжэ болоогүй байhан баримтануудтай уншагшад танилсажа шадаха байна.

Залуу Совет республикын тогтожо байhан түүхэтэ, халуун шанга жэлнүүд тухай Октябриин революцида хабаадагшадай—поляк эрхэтэдэй дурдалгануудай суглуулбариие ПОРП-гэй ЦК-гай дэргэдэхи партиин түүхын институт хэблэн гаргаха юм. Суглуулбариин олонхи материалнууд анха түрүүнээ толилогдохонь.

«Польшодо бэеэ даанхай гүрэниие болон олониитын харилсаа байгуулгада Октябриин революциин удха шанар» гэжэ үнэтэ научна зохёолые профессор Генрик Яблонский бэлдэжэ байнхай.

ПНР-эй искусствын ажал ябуулагшад алдарта ойдо эдэбхитэйгээр бэлдэнэ. 1967 оной театральна сезондо Октябриин 50 жэлэй ойдо олон премьер зорюулагдаха байна. Ород болон совет драматургнуудай, тэрэ тоодо М. Горькиин, А. Корнейчугай, Н. Погодиной, А. Арбузовай 70 шахуу зүжэг Польшын театрнуудай сценэ дээрэ табигдаха юм.

Поляк-совет хани барисаанай бүлгэмэй үүсхэлээр ерэхэ жэлдэ поэзидэ дурлагшадай театрнуудай республиканска фестиваль эмхидхэгдэхэ байна. Поляк, ород болон совет поэзиин зохёолнуудые тайлбарилан дэлгэрүүлхэ гээшэ фестивалиин зорилго болоно. Эдэ зохёолнуудай тематика Октябриин революцитай холбоотой байха.

ЧЕХОСЛОВАК-СОВЕТ ХАНИ БАРИСААНАЙ НЭРЭ ОЛГОГДОБО

ПРАГА. (АПН-Прагопресс). Залужидахи (Баруун-Хойто Чехи) химическэ заводой коллектив гайхамшагта үдэрые—энэ предприятиие Чехословакида Советскэ Союзай дамжуулан үгэhэн үдэрые мүнөө жэлдэ хоридохёо тэмдэглэжэ байна. Хүдэлмэришэдэй үүсхэлээр заводто Чехословак-совет хани барисаанай нэрэ олгогдоhон байгаа.

Чехословакиин сүлөөлэгдэхын урда тээ энэ томо химическэ предприяти Германиин «Герман Геринг верке» гэжэ концерндэ хамаатай байhан юм. Энэ предприяти самолёдууд, танкнууд болон уhан доогуур ябадаг онгосонуудта хэрэглэгдэдэг горючи гаргадаг байгаа.

Фашис Германиин hамна бута сохигдоhоной hүүлээр дайнай үриин түлөөhэн болгожо, тус завод Советскэ Союзда дамжуулан үгтэhэн байгаа. СССР-эй правительство энэ предприятиие Чехословакиин ажалшадта хани ёhоной бэлэг болгон, 1946 ондо дамжуулан үгөө hэн. Энэ ушар ороной экономикодо ехэ туhаламжа болоо. Чехословакиин горючи хэрэглэлгын 96 процентые тус заводой хангадаг байhан баримта энээн тухай гэршэлжэ үгэнэ.

Үнгэрhэн 20 жэлэй турша соо предприятиин коллектив ехэ амжалта туйлаа. 1945 ондо завод долоон ондоо янзын продукци гаргадаг байгаа hаа, мүнөө үедэ 52 ондоо янзын продукци — авиационно бензин, синтетическэ спирт, химическэ, фармацевтическэ, хүнгэн промышленностьда хэрэгтэй болодог бусад олон продуктнуудые гаргадаг.

ЗЕНИТЧИГҮҮДЭЙ ГАБЬЯА

ХАНОЙ. (АПН-ВИА). «Сэрэгэй барилга» гэhэн үгэ ямар ехэ удхатайб гэжэ энэ зенитнэ батарейн сэрэгшэд hайн мэдэдэг юм. Тэдэнэр американ командованиин мэдээнүүд соо хододоол дурдагдадаг. Хойто Вьетнамай Куангбинь провинцидахи газар уhалалгын системын даамбые энэ батарей хамгаалдаг юм. Энэл даамбада американ авиаци хододоо добтолдог байна бшуу. Нэгэтэ үглөөгүүр үүр сайжа, hаяхан бултайhан наранай барайгарай ногоон полинуудые гэрэлтүүлжэ. байхада хоёрдохи батарейдэ «Тревога!» гэhэн дохёо үгтөө hэн. Далай тээhээ табан американ бомбардировщик дүтэлжэ ябаа.

Комиссар Нгуен Дык Хюен сэрэгшэдтэ иигэжэ хандаа:

— Маанадай хамгаалха гэжэ шиидэhэн юумые дайсан hандаргахые оролдоно. Манай «шиидхэбэри» мянга дахин хүсэтэй байха ёhотой. Маанадта мүнөө энэ даамба Эхэ оромнай болоно, сухариха газар байхагүй.

Комиссарай hүүлэйнгээ үгэ хэлэжэ үрдеэгүй байтарнь байлдаан эхилээ. Батарей дээрэ ракетэнүүд унажа захалаа. Нгуен Суан Вон шархатаа. Нэгэ буугайнь автоматическаар шагаалгын оньhо түхеэрэлгэ гарhаа гараа. Хүндөөр шархатаhан хоёрдохи номер Нгуен Хыу Нгоан «өөрынгөө» самолёдые хараahaa буулгангүй байгаа. Удангүй hомондо тудагдаhан самолёдой газар руу шуумайн унажа ябахые тэрэ хараа hэн.

Буунууд самолёдууд уруу буудажал байгаа. Баhа нэгэ самолёдоо алдаhан америкынхид сухарин бусаа. Даамба бүрин бүтэн зандаа үлөө. Зенитчигүүдэй шууд зориг дайсанай шиидхэбэриhээ хүсэтэй байшоо.

ҮЙЛЭДБЭРИИН ЕРЭЭДҮЙН КОМАНДИРНУУД

БУДАПЕШТ. (АПН-МТИ). Венгриин социалис хүдэлмэришэнэй партиин IX съезд техническэ дэбжэлтые саашадань ургуулха асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулаа hэн. Энээнтэй дашарамдуулагдан мэргэжэл ехэтэй кадрнуудые бэлдэхэ гээшэ тусгаар шухала удха шанартай болоо.

Мүнөө республика дотор 350 шахуу ремесленнэ училищи болон ФЗО-гой hургуулинууд бии. hүүлшын арбан жэлэй турша соо hурагшадай тоо хоёр үлүүтэй дахин нэмэhэн байна. Промышленна, худалдаа наймаанай болон хүдөө ажахын ученичествын hургуулинуудта хамта дээрээ 173 мянган хүн hуража, 300 тухай ондоо янзын мэргэжэл шудална.

Тусхай hургуулинууд байгуулагдана. Тэдэндэ hурагшад болбосоролой аттестадта шалгалта барихa бэлэдхэл хоёр жэлэй турша соо хэжэ шадаха байна. Тиимэ болохолоороо, залуу үеын хүдэлмэришэд мэргэжэл шудалхаhаа гадна, юрэнхы эрдэмдэ hайнаар hуража шадаха байна. hуралсалай иимэ гурим ФЗО-гой hургуулинуудай 65 класста байгуулагданхай.

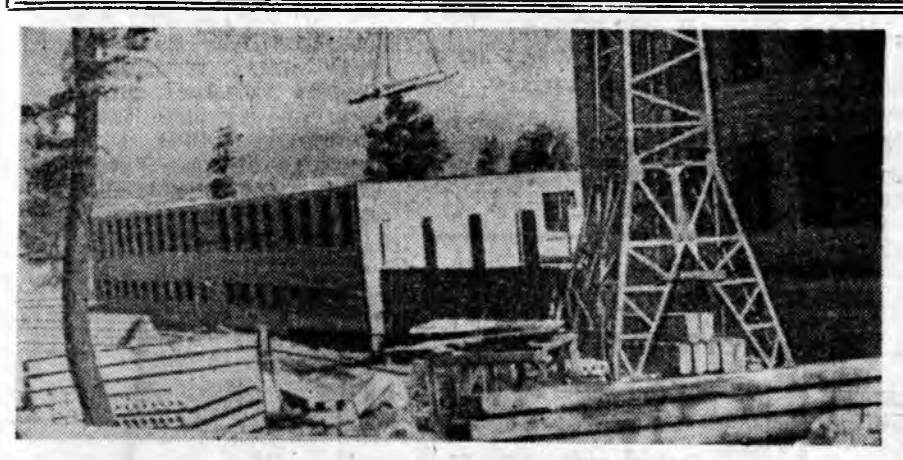
ЭРДЭМ УХААНАЙ БАЯЛИГ

БЕРЛИН. (АПН-Панорама ГДР). Германиин Демократическа Республикын библиотекэнүүдэй фонд жэл ерэхэ тудам нэмэнэ, Лейпцигтэхи Немецкэ выставкын фондууд түргэнөөр нэмэнэ. Мүнөө тэрэ 3,2 миллион боти номтой. Немецкэ библиотекэ хариин 16 бүлгэмэй, тэрэ тоодо библиографиин талаар уласхоорондын комиссиин гэшүүн юм. Энэ библиотекэ 70 оронтой, тэрэ тоодо Советскэ Союзай, Алжирай, Малиин, Ганын, Гвинейн, Италиин, Австриин, Англиин, Франциин, Японой, США-гай, Суданай, Нигериин болон бусадай библиотекэнүүдтэй, институдуудтай номуудаа андалдан абалсажа байдаг.

72 ОРОНОЙ ЗАЛУУШУУЛ hУРАНА

БУХАРЕСТ. (АПН-Аджерпресс). Румыниин Социалис Республикын дээдэ hургуулинуудта энэ hуралсалай жэлдэ дэлхэйн 72 оронhоо ерэhэн мянган эдир залуу хүбүүд, басагад hурана. Хариин оронhоо ерэhэн 640 студент медицинэ, агрономи, экономикые шудална. Бусадынь гол түлэб Африкын, Азиин, Латиин Америкын хүгжэжэ байhан оронуудhаа ерэгшэд. Румыниин дээдэ hургуулинуудай бэлэдхэлэй курсануудта hурана. Курсануудые дүүргэhэнэйнгээ hүүлээр тэдэнэр СРР-гэй университедүүд болон институдуудай студентнүүд болохо юм.

Хариин студентнүүд ороной залуущуул шэнги аб адли эрхэтэй: стипенди абадаг, түлөhэгүй хамтын байраар хангагдадаг, библиотекэнүүд болон лабораторинуудта ородог.

Улаан-Үдэ хотын нэгэ захада СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай городок бодхоогдожо байгаа юм. Энэ бишыхан хотын эзэлhэн талмай яhала ехэ байха. Тэдэнэй тэгэндэ филиалай гол байшан болохо ута гэгшын гэр hунаха.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: эрдэмтэдэй городогой барилга түлэг дундаа.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

НЕФТЬ ДАМЖУУЛХА hУДАЛ

Манай ороной Алас-Дурна хизаар хурдан түргэнөөр ургажа байhан экономическа район болоно. Тиин фашизмые илаха хэрэгтэ эндэхид ехэхэн оруулалта хээ. Тэрэ шэрүүн шанга жэлнүүдтэ оронoймнай зүүн хизаарта шэнэ завод, шахтанууд байгуулагдаhан, нефть олзоборилгын газарнууд ашаглалгада үгтэhэн байна. Энээнэй ашаар ороной экономико хараа байса бэхижээ. Тиихэдэл Советскэ правительство оронойнгоо эгээл зүүн хизаарта Оха-Комсомольск гэhэн нефтепровод бариха шиидхэбэри абаhан юм. Мүнөө энэ нефтепровод ашаглагдахадаа, Сахалинай нефтиие дамжуулна. Эндэхи хүдэлмэришэд жэлhээ жэлдэ ехэ нефть үйлэдбэрилнэ, нефтьтэй шэнэ газарнуудые ашаглалгада оруулна., түрүү техникэ ба технологи шадамараар нэбтэрүүлнэ.

Мүнөө ашаглагдажа байhан нефтепроводой булад hудал Сахалинай шэнгэн түлишын урдахада «уйтададаг» болонхой. Тиимэhээ хоёрдохи hудал баригдажа эхилбэ. Мүнөө энэ трубопроводой зарим хубинь хүдэлдэг болгогдоо, 1967 ондо энэ бүхы hудалые ашаглалгада оруулха зорилго табигдана. 600 километр утатай байха. Тиигэжэ эсэгэнэрэйнгээ баатаршалгые дууряан, гүн тайга соогуур Сахалинай нефтиин урдаха харгы гаргажа байhан хүнүүдтэй хэгдэhэн уулзалганууд тухай энэ тэмдэглэл соо хөөрэгдэхэ.

Вертолёт соohoo гарахадаа, ямар нэгэн ондоо дэлхэйдэ бууhандал адли болобоб: Сахалиндахи Оха нютагта 26 градус халуун байхадань, эндэ, аралай баруун таладахи Погоби хушуунда хүйтөөр hалхилжа, бад хара үүлэд доохонуур нүүжэ байгаа бшуу.

Алишье талаhаа далайн hэбшээндэ үлеэлгэжэ байhан бишыхан конторо соо, столой саана маряагүйхэн аад, наhажаал, нюдэндөө шэлтэй нэгэ хүн hууба. Энэмнай ороной ехэ ехэ барилгануудта хабаадалсаhан Пермяков гээшэ. Тэрэнэй ударидадаг коллектив Татарска хоолойн оёороор нефтепровод барижа байнхай.

Далайн оёороор нефтепровод «татажа» hураhан хүнүүд тухай, барилга дээрэхи ажал хэрэг тухайгаа, заримдаа ушардаг дутуу дунданууд тухай Николай Пермяков хөөрэбэ.

Пермяковой хөөрэхые шагнахадаа, ажалайнь орёо оньhон арганууд тухай ойлгожо абахын орондо өөр тухайнь досоогоо бодожо hууhаб. Энэ хүн яахадаа хүнэй хүлөө табягүй газараар ябаха дуратайб гээд досоогоо бодоноб. Жара гаража ябаhан наhанай хүн аад, ходол харгы дахаад нүүжэ, дайралдаhан газартаал хоножо, гэр байраhaa холуур аяншалжа ябадаг юм...

Ходол трасса дээгүүр ябадаг хүн гээд тэрээн тухай hүүлдэ дуулаа hэм. Нээрээшье трасса тэрэнэй ажал, мэргэжэлынь болонхой.

...Татарска хоолойн баруун эрьедэхи Лазаревай хушуунhаа нефтепроводые зубшаад, Де-Кастри хүрэтэр оройдоол зуун километр болоно. Тиишэ ашаанай машинаар хүдэлмэришэд ошохонь гэжэ дуулаад, бидэшье hуулсабабди. Үдэрэй тэн боложо байhан аад, бидэ үдэшэндөө барилгада хүрэжэ ерэхэ hанаатай ябанабди. Тэрэниие мнай мэдэхэдээ, шофер Анатолий Чумаков миhэрбэ. Юун дээрэhээ тэрэнэй энеэбхилhэниинь хожом болоhон хойно элирээ hэн.

Гүн тайгын самсаал соогуур ябанабди. Удангүй харанхы болобо. Хоёр хажуугаарнай малтагдаhан түгсүүлнүүд, унаанги модонуудай орбонгууд баглайна. Машинын гэрэлдэ ой модонууд бүришье томонууд боложо харагдана. Машинамнай эгсэ гүбээнүүдые дабана, гол горхонуудые гатална, нүүлэнүүдээр дэбдиhэн хүүргэнүүд дээгүүр гарана. Зуун модоной зайе арбан табан час соо гаталан, hүни орой болоhон хойно Де-Кастрида ерэбэбди.

Жолоошонтоёо хамта зогсонхой, харанхы hүниин хон жэн байдалда аярханабди. Хажуудамнай хорёод вагончигуудhаа бүридэhэн барилгашадай городок дуурана.

hарын сагаанда Анатолиин нюур элихэнээр харагдана. Нюур дээгүүрнь гоожоhон хүлhэнэй харгы, эсэнги нюдэниинь, хүлhэндөө харлаhан самсынь далабша харагдана.

— Мүнөөдэр богони үдэр hэмнай. Алкые баhал мэхэлбэб даа, —гэжэ Чумаков гэнтэ дуугараад, гараараа hэбижэрхинэ.

Субботодо клуб ошохоор эртэхэн ерэхэб гэжэ Анатолий hамгаяа найдуулhан байгаа.

— Иимэ ушарнууд ходол тохёолдодог гү?—гэжэ жолоошонhоо асуубаб.

— Юрын лэ аян харгы ааб даа. Бүришье шахардуу үе болодог байха,—гээд тэрэ харюусаба...

Нефтепроводой hудал Комсомольскhоо улам саашаа Оха тээшэ дүтэлнэ. Ехэ газар дээрэхи хүдэлмэри дүүрэжэ байнхай. Татарска хоолойн саана, Сахалин дээрэ, удангүй барилгын хүдэлмэри дэлгэрхэнь.

Нэгэшье hудалай татагдаа hаа, гүн тайга, гол мүрэнүүд, уhа намагууд хүнэй хүсэндэ булигдаhан, хүнүүд улам дүршэлтэй, хүсэгэй болоhон шэнгеэр үзэгдэнэ. Яахадааб гэхэдэ, мүнөө сагай хүсэтэ оньhонууд ехэхэн туhа хүргэнэ бшуу. Теэд мүнөөшье, хорин жэлэй саанахидал адли, нэгэ километртэ дабшахын тула ехэхэн тэмсэл хэгдэнэ, хүнүүдшье урдынхидаал адли, хүйтэн халуунда, бороо саhанда hаатангүй баагарлигаар ажаллана.

Гурбан зуун табяад гол мүрэнүүдые хүндэлэн намаг газарнуудаар, хада хангилнууд дээгүүр энэ трасса гарана, таба мянган хүн эндэ ажаллана. «Дружба» гэжэ нефтепроводой барилгада, «Бухара-Урал», «Туймаза-Эрхүү» гэжэ барилгануудта тэдэнэй олоихындынь хабаадалсаhан намтартай.

Энэ трассын нэгэ участок дээрэ экскаваторщик Иван Алексеевтэй танилсабаб. Нүхэдтөөл адли Иваншье шог зугаа гаргаха дуратай юм. Харин тэрэнэй ажал хэрэг тухайнь hурагшалхада:

— Бэрхэтэй мэргэжэл юм даа, — гэhэн харюу сонособобди.

Бишыхан горхон барилгашадай харгыень хүндэлэн гарадаг. Гэрэнэй дүрбэн hудал боложо hалаатахадань, гол hудалдань хүрэхын аргагүй байба. Эгсэ ганга болоhон эрьетэй. Тиимэhээ экскаватор гаргахань хэсүүхэн даа. Эндэ нилээд удаан бодожо үзэхэ хэрэгтэй болобо. hүүлдэ Иван Алексеев нэгэ hанамжа оруулаад, тэрэнээ өөрөө гүйсэдхэхэ болобо. Горхон hададай энэл үндэр эрье дээрэhээ Алексеев нүхэдтэеэ хамта хүдэлмэриин эхи татаhан юм. Иван машинаараа ганга дээрэ гаража, зургаан тракторaар татуулжа байгаад газар малтаба. Барилгашад бүхэли долоон үдэргэ эндэ хүдэлжэ, зориhондоо хүрөө бэлэй. Тиин саг соогоо соргонууд нүхэндэ табигдаба.

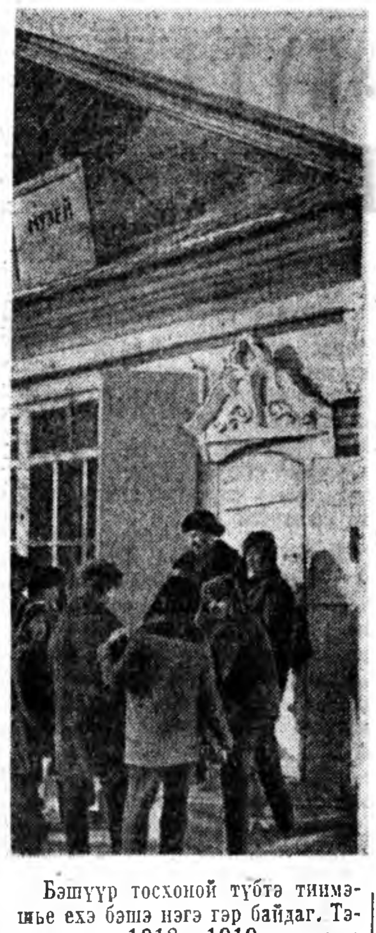
Тэдэнэр хэзээ, хаанашье тиигэжэл ажалладаг.

Мүнөө эдэ мүрнүүдые бэшэжэ байхадаа, бэшэгэйнгээ дэбтэр уудалжа, Сахалинай «хара алтанай» мүнөөнэй эзэдтэйнь хөөрэлдэhэнөө hанаандаа оруулнаб. 1928 ондо түрүүшын 300 тонно нефть гаргаха үеэрнай Японой концессионернүүд зуун мянга гаран тонно шэнгэн түлишэ шэрэжэ абаашаhан юм гээд «Сахалиннефть» гэжэ нэгэдэлэйхид намда хөөрэбэ. Арбан жэлэй үнгэрхэлөөр советскэ олзоборишод япониониие хүсэжэ эхилбэ. 1943 ондо манайхидта ахигдахадаа, тэдэнэр нефть олзоборилгоёо огто зогсоогоо hэн.

Ажал хүдэлмэри саг үргэлжэ эршэдэнэ. Олзобориин шэнэ газарнууд ашаглалгада оруулагдана. Нефтьтэй, газтай хорёод шэнэ газарнууд олдоо. Хүдэлмэришэдтэ телемеханика туhална. 1970 ондо Сахалин дээрэ хоёр дахин ехэ нефть абтадаг болохо. Ойрын жэлнүүдтэ арал дээрэ нефть буйлуулха предприятинуудай баригдахаар хараалагдаашье hаа, нефть hудал соргонуудаар ехэ газарта дамжуулагдаха юм.

Мүнөө энэ зорилгоор таба мянган хүдэлмэришэд нефтепровод барижа байнхай. Тэдээнтэй хамта Анатолий Чумаков, Николай Пермяков, Иван Алексеев гэгшэд сүлөөгүй ажаллана.

Михаил АНТИПОВ,
АПН-эй корреспондент.

Бэшүүр тосхоной түбтэ тиимэшье ехэ бэшэ нэгэ гэр байдаг. Тэрэ гэртэ 1918—1919 онуудта большевигүүдэй бүлэг нюусаар байрлаһан юм. Олонитын организацинуудай үүсхэлээр энэ байшан соо революционно болон ажалай алдар солын музей эмхидхэгдэө. Музейдэ һонирхолтой документнүүд, элдэб экспонадуууд табигданхай. Революциин үедэ совет засагай түлөө тэмсэгшэд тухай болон мүнөөнэй хүгжэн һалбаржа байгаа хүхюу сэнгэлиг байдал тухай тэдэ материалнууд хөөрэнэ. Тосхоной арад зонһоо гадна, ондоо тээһээ эндэ ерэһэн хүнүүд музейдэ олоороо ороно.

Хуушанай партизан Егор Васильевич Паньков музейе хүтэлбэрилэгшөөр ажаллана. Энэ нүхэрэй музейтэйгээ хүнүүдые танилсуулжа байһан үень дээдэ зураг дээрэнь харуулагдана. Доодо зураг: музей харахаяа ерэгшэд тус байшангай үүдэндэ байнад.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ДЭРЭЭНЭЙ ҺУРГУУЛИИН 50 ЖЭЛ

Һаяхан Дэрээнэй олонитэ нютагайнгаа һургуулиин эхин тогтоһоор 50 жэл гүйсэһэнэй ойе тэмдэглэбэ.

Хаанта засагай хатуу бэрхэ дарлалта доро феодальна үе сагай хидал адли байдалда хосоржо байһан буряад арадта һургуули гээшэ зүүдэн шэнгеэр һанагдадаг байгаа. Гэбэшье ном бэшэгтэй ганса нэгэ эдэбхитэн дуратайшуулда эрдэм заахые оролдодог һэн. Мүн мүлжэгшэ ангиин үхибүүд һураха эрхэтэй байгаа. Иимэ зорилготойгоор 1916 ондо Дэрээн дээрэ нэгэ класстай эхин һургуули нээгдэһэн юм. Тэрэ үедэ тус һургуули Подхребетинско училищи гэжэ нэрлэгдэдэг байгаа. Алла гэжэ газарта байдаг Пасуев Базарай үмсын гэртэ нээгдэһэн юм. Энэ һургуулида нэгэ багша заадаг байгаа. 1917 оной январиин нэгэндэ энэ һургуулида христиан бэшэ шажанай дүрбэн (хоёр хүбүүд, хоёр басагад) хүүгэд һуража байһан. 1916 он соо тус һургуулида гэжэ һангай 246, нийтын 100 түхэриг мүнгэн гаргашалагдаа гэжэ архивтахи дансанууд хэлэнэ. Жэлэй дүүрэхэдэ тус һургуулида багшын хэрэглэхэ 8 ном, һурагшадай үзэхэ 3 ном байһан юм. Һүниин сагта киросин дэнгээр һурагшад зохидгүй 8 партада һуужа номоо үзэдэг һэн ха. Мүн багша Радна Хайдапович Харшухоев айхабтар ехэ бэрхэшээлнүүдые дабадаг һэн. Тэрэ өөрөө үгытэй малшанай бүлэдэ түрэһэншье һаа, эрдэм номдо оролдосо ехэтэй байһанайнгаа ашаар Новосибирскын багшанарай гимнази дүүргэһэн байгаа. Дэрээн дээрэ һургуули нээхын түлөө тэрэ олон бэрхэшээлнүүдые дабаха баатай болодог һэн. Илангаяа нютагай баяд, ноёд арад зоной гэгээрхэ хэрэгтэ дайсан харшаар хандадаг, багша Харшухоевойшье өөрынь байдалда бэрхэшээл ушаруулдаг байгаа.

Гэбэшье тэрэ ганса һургуулиингаа дүрбэн хүүгэдтэ ном заагаад байдаггүй, нютаг зонойнгоо дунда болбосоролой хүдэлмэри ябуулдаг һэн. Гэр байдалдаа ариг сэбэрээр байжа һураха, ондо ондоо яһатанай эбтэй этэй һуухын түлөө хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, олонитын дунда элдэб һонин—политическэ, уран зохёолой—номуудые уншажа үгэдэг байгаа. Багша Харшухоев нютаг зонойнгоо дунда айхабтар хүндэтэй хүн һэн.

Агуу ехэ Октябрьска социалис революциин һүүлээр эрдэм шудалалга улам ехэ дэлисэтэйгээр ябажа эхилбэ. 1919 ондо Дэрээнэй һургуули 20 һурагшадтай болоһон. Жэл үнгэрөөд байхада энэ һургуули 4 класстай, 50 һурагшадтай, 2 багшатай болоо һэн. Илангаяа 1923—24 онуудай үеэр һургуулида һураха дуратайшуул ехэ олошороо. Цыренов Гомбо, Очиров Номто, Воскобойников Михаил (мүнөө Ленинградай Герценэй нэрэмжэтэ институтда ажаллана, хэлэ бэшэгэй эрдэмэй доктор), Доржиев Цыдып гэхэ мэтэ бэрхэ багшанар урган гараба.

Дэрээнэй һургуули 1939 ондо долоон жэлэй болгогдоо һэн. 1965 ондо арбан жэлэй һургуули болонхой. Энэ һургуулине 50 жэлэй туршада 700 хүн дүүргэһэн гээшэ.

Мүнөө Дэрээнэй һургуули шэнэ типовой байшанда үни оронхой. Жэл бүри 160 һурагшад тус һургуулида һурадаг юм.

А. ДАНДАРОВ,
Дэрээнэй дунда һургуулиин директор.
Баргажанай аймаг.

ГАЗАР ГАЗАРАИ ҺОНИН

ЗАЛУУ БАГШАНАР УУЛЗАБА

Ленинэй нэрэмжэтэ Хэрэнэй дунда һургуулида Түнхэнэй аймагай һургуулинуудай залуу багшанарай суглаан һаяхан болоо. Тэрэндэ багшанар болон комсомолшууд, хамта 150 хүн хабаадаа.

Һургуулинуудта һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулха тухай ВЛКСМ-эй райкомой секретарь нүхэр В. Ш. Ускеева, аймагай гэгээрэлэй таһагые даагша Ж. Д. Халудоров, Тоорын дунда һургуулиин багша А. П. Никифорова, РСФСР-эй габьята багша Н. А. Тулусоева, Буряадай АССР-эй габьята багша К. М. Козлова болон бусад үгэ хэлээ.

Һүүлээрнь суглаанда хабаадагшад тус асуудалаар аймагай һургуулинуудай багшанарта хандаһан хандалга батал абаба.

М. ОЗДОНОЕВ.

КОЛХОЗНИГУУД, СТУДЕНТНЭРЭЙ ХАРИЛСААН

Таряа хуряалгын үедэ Хяагтын гидромелиоративна техникумэй студентнэр «Родина» колхоздо ошожо туһалһан байна. Тус колхозой гэшүүд болон техникумэй студентнэр, багшанарай харилсаан тэрэ гэһэнһээ хойшо бэхижэнэ.

Техникумэй уран һайханай самодеятельностиин коллектив Тамир тосхон һаяхан ошожо наада харуулба. Дуу, хатар, уран зохёолой уншалга болон бусад наадануудынь программада ороно.

Концертын бригадые багша Г. А. Беляева хүтэлбэрилнэ. Владимир Карповай хүтэлбэрилдэг хореографическа бүлгэмэйхид һайнаар наадажа, харагшадые ехээр һонирхуулаа. Мүн акробадай номер харуулагдаа.

Энэ концерт комсомолец Александр Лавров бэлдэһэн байна.

А. СУРМАЧ.

МОГСОХОН НЮТАГТА

БУХАТЫН САБШАЛАН ХАЛЮУРХА

Чисаанын совхозой хоёртохи отделениин луговод Цыбик Гармаев Бухатын сабшалангай ургаса һайжаруулха талаар ехэ хүдэлмэри хэнэ. Хөөлэнтиин нуурай уһан февраль һарада дэлбэржэ, Бухатын сабшалан дээрэ халяагдаха юм.

Мүнөө нүхэр Гармаев тэрэндэ бэлэдхэн, Хөөлэнтиин нуур дээрэ соолгонуудые сооложо, мүльһэн хаалтануудые хэжэ байнхай. Үнгэрэгшэ зун тэрэнэй даадаг участогай гектар бүхэн дээрэһээ 15—20 центнер үбһэн хуряагдаһан байгаа. Энэ луговоднай сабшалангаа элдэб бог модо, шулууһаа сэбэрлээ.

ШЭНЭ БАНИ

Тус тосхондо һайнаар түхеэрэгдэһэн бани нээгдэбэ. Энэ бани ууралаар дулаасуулагдана. Уһаниинь худагһаа насосоор бүлэгдэн гаргагдана. Баниин доторхи һуури, һандали болон бусадынь һайнаар түхеэрэгдэнхэй.

МАЛАЙ ОНЬҺОЖОРУУЛАГДАҺАН БАЙРА

Шара жалгадахи залуу малнуудые шахан таргалуулха фермын малай байра оньһожоруулагдажа, һаяар ашаглалгада оруулагдахань. Эндэ гүнзэгы худаг малтагдаа. Малнууд бүлеэн уһаар уһалагдаха. Шара жалгада бүлеэсүүлэгдэһэн уһан машинаар Хохюуртын, Халяартын, Хүһан жалгын болон бусад гүүртэнүүдтэ зөөгдэхэ юм. Мүн эндэ тэжээл буйлуулагдаха байна.

Тэрэшэлэн Сагаан-Нуур гэжэ газарта оньһожоруулагдаһан малай байра, малшадай байха гэрнүүд шулуугаар баригдажа байнхай.

Ш. ЦЫВАНОВ.

«ТЭРЭНГИИНХИДЭЙ» ШАДАБАРИ

Үнгэржэ байһан жэлэй март һарада Улаан-Үдэдэмнай номой тусхай «Тэрэнги» гэжэ магазин нээгдээ һэн. Буряадай уран зохёолшодой номууд хэблэлһээ гараһаар лэ энэ магазинда наймаанда ороно.

Нишэ ерэһэн хүн сагаа миин гээгээб гэжэ гэмшэдэггүй. Гоёор шэмэглэгдэһэн зал, уран зохёолшодой автографууд, амаршалганууд... Ханада Уризченкын бэшэһэн «Сакманщик басаган» гэжэ зураг-картина хүнэй анхаралые татана. Уризченко тэрэниие магазинда бэлэг баряа юм.

Номууд таг дээгүүр зохидоор тааруулагдан табигданхай. Хүн бүхэн хэрэгтэй номоо бэлэхэнээр олохо аргатай. Уран зохёол наймаалалгада баһа шадабари хэрэгтэй бшуу.

Магазинай дирекци уран зохёолшодтой уулзалгануудые сат үргэлжэ үнгэргэнэ. Эндэ уран зохёолшод уншагшадтаяа 9 дахин уулзаа. Тэдэнэр зохёолнууд дээрээ яажа хүдэлһэн тухайгаа, түсэбүүд тухайгаа хөөрэжэ үгэнэ. Мүн уран зохёолшод ёһо заншалай номой базаарнуудые үнгэргэлгэдэ элсүүлэгдэнэ.

Магазинай хүдэлмэрилэгшэдэй үнгэргэдэг эмхидхэлэй иимэ хүдэлмэри һайн үрэ дүнгүүдые үгэнэ. Хэрбээ урдань, номой тусхай магазинай үгы байхада, Улаан-Үдэ городто һара соо нютагай хэблэлэй номууд 45—50 түхэригтэ худалдагдадаг байгаа. Мүнөө һарада «Тэрэнгидэ» 800—1000 түхэриг хүрэтэр ном худалдагдана.

Магазинай хүдэлмэрилэгшэд уран зохёолшодтой суугтаа багшанарай институтдай, педучилищиин студентнэртэй, № 1 интернат һургуулиин һурагшадтай, мяхаконсервын комбинадай хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзалгануудые үнгэргөө. Ном тараалга мүн аймагуудаар эмхидхэгдэһэн байна. Жэшээлхэдэ, уран зохёолшод Д. Хилтухин, Г. Чимитов, Ц-Д. Хамаев болон бусад Зэдын, Хориин, Мухар-Шэбэрэй аймагуудта гаралсаа.

Д-Р. Батожабайн, А. Бальбуровай, Н. Дамдиновай, И. Калашниковай, Д. Жалсараевай, Ц. Д. Дондоковагай ба бусадай зохёолнуудаар худалдан абагшад ехэ һонирходог. Гэхэтэй хамта хаана ном тараалгада ёһотой анхарал хандуулагданаб, тэндэ наймаалалга һайнаар ябана. Хэжэнгын, Яруунын, Цахирай номой магазинууд шэнэ номуудта захил сат үргэлжэ хэнэ. Тэндэ наймаан һайнаар эмхидхэгдэнэ.

Хүдөөгэй зарим магазинууд буряад ном тараалгада ёһо тэдыгээр хандана. Наймаа эмхидхэжэ шаданагүй. Тиин һайн номууд уншагшадта хүрэнэгүй. Жэшээлхэдэ, Ториин номой магазинда мүнөө болотор «Гэсэрэй» 50 хэһэг дарамал болошонхой. Харин тиихэдэ «Гэсэрые» ондоо магазинуудта лашье олохоор бэшэ. Мүн эндэ буряад уран зохёолшодой бусад номууд хуушарна. Петропавловка тосхоной магазинда «Дүрбэн һалхин дээрэ», «Түрэл хизаарайм түүхэ», «Һүни, үүрээр үхэнэ» гэхэ мэтэ зохёолнууд тооһондо дарагданхай байгаа һэн.

Буркоопсоюзай номой наймаанай таһаг тэрэ номуудые ондоо магазинуудта абаашаха баатай болоо.

Ном тараалгада газетэнүүдэй, радиогой арга боломжонуудые үргэнөөр хэрэглэхэ шухала. Тиихэдэ түрүү магазинуудай, илангаяа «Тэрэнгиин» дүй дүршэлые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ тон шухала.

В. МАРИНОВ,
республикын «Книготоргын» хүдэлмэрилэгшэ.

Хилын саанаһаа

Эстрадна дуунуудай уласхоорондын фестиваль

СОФИ, декабриин 20. (ТАСС). Эстрадна дуунуудай фестивалиин түгэсхэлэй концерт үсэгэлдэр үдэшэ эндэ болоо. Болгариин, Венгриин, ГДР-эй, Польшын, Советскэ Союзай болон Чехословакиин эстрадна дуушад фестивальда хабаадаһан байгаа. «Народна култура» гэжэ газетын түрүүшын шангууд венгер дуушад Марта Бенцидэ, Янош Коошто олгогдоо. Харин дуунуудые эрхимээр гүйсэдхэһэнэй түлөө Советскэ эстрадна дуушан Тамара Миансарова тусхай шанда хүртөө.

Урда Вьетнамай НФО-гой байгуулагдаһаар 6-дахи жэлэй ой

ХАНОЙ, декабриин 20. (ТАСС). Урда Вьетнамай Национальна сүлөөрэлгын фронтын байгуулагдаһаар зургаан жэлэй ойдо зорюулагдаһан митингые фронтын Центральна комитет Урда Вьетнамай сүлөөлэгдэһэн районуудай нэгэндэ декабриин 17-до үнгэргөө гээд «Освобождение» гэжэ радиогой дамжуулгада үндэһэлэн, Вьетнамай информационно агентство мэдээсэнэ.

Урда Вьетнамай Национальна сүлөөрэлгын фронтын президент Нгуен Хыу Тхо митинг дээрэ ехэ үгэ хэлээ.

Францида юумэнэй сэн дээшэлнэ

ПАРИЖ, декабриин 20. (ТАСС). Францида 1966 оной түрүүшын арба һарын турша соо розничнэ сэнгүүд 2,2 процентээр нэмээ. Һүн, гахайн мяхан, мяханай продуктнуудай сэн илангаяа ехээр дээшэлээ гээд «Эко» газетэ бэшэнэ.

Ядерна оборонын талаар НАТО-гай комитедэй заседани

ПАРИЖ, декабриин 20. (ТАСС). Ядерна түсэблэлгын бүлэгтэ удаадахи оронуудай: Канадын, ФРГ-гэй, Италиин, Голландиин, Турциин, Великобританиин болон Холбоото Штадуудай түлөөлэгшэд ядерна оборонын хэрэгүүдэй талаар НАТО-гай комитедэй нэгэдэхи заседани дээрэ үсэгэлдэр томилогдоо. Энээн тухай НАТО-гай коммюнике соо мэдээсэгдэнэ. Тэрэниие Франс Пресс агентство дамжуулһан байгаа.

Табан катер уһанда шэнгээгдээ, гэмтээгдээ

ХАНОЙ, декабриин 20. (ТАСС). Урда Вьетнамай сүлөөрэлгын армиин подразделени партизануудтай холбоотойгоор ябуулга хэжэ, декабриин 9-дэ Виньлонг город шадар (Сайгонһоо баруун урагшаа 136 километр) Танхань мүрэн дээрэ ябаһан Урда Вьетнамай туһамаршадай армиин бүлэг катернуудые уттажа буудахадаа, дайсанай нэгэ катерые уһанда шэнгээгээ, нүгөөдыень гэмтээгээ. Катернуудай экипажай дундаһаа 7 хүн алуулһан, олон хүн шархатаһан байна.

Вамкодонг (Тайнинь провинци) мүрэн дээрэ ноябриин 27-до дайсанай нүгөөдэ бүлэг харуулай катернуудые патриодууд буудаһан байгаа. Тиигэжэ Урда Вьетнамай 3 катер гэмтээгдээ.

Советскэ түлөөлэгшын мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXI сессидэ ерэһэн чанкайшистска бүлэгэй болон Урда Африкын расис республикын делегацинуудай эрхэ түлөөлэлгые мэдэрһэн баримтые декабриин 19-дэ СССР эрид шууд буруушаагаа. Эрхэ түлөөлэлгые шалгаха талаар комиссиин элидхэлэй батал абтахын урда тээ Советскэ Союзай хараа бодол найруулан хэлэгдэһэн байгаа. Тус элидхэлые Ассамблей 87 дуугаар баталаа, 25 делегаци һаналаа бариһан байгаа.

СССР-эй түлөөлэгшэ П. Д. Морозов Африкын оронуудай хараа бодолые дэмжээ. ЮАР-ай гэмтэ муухай расис засаг түрые ООН-до энэ ороной арадые хуулитаар түлөөлжэ шадахагүй гэжэ Африкын оронууд тоолодог юм.

Румыниин, Гвинейн, Афганистанай, Пакистанай, Чехословакиин, Танзаниин болон бусад оронуудай түлөөлэгшэд Ассамблейн заседани дээрэ мүн лэ иимэ мэдүүлгэнүүдые хэһэн байна. Чанкайшист сессиин хүдэлмэридэ хуули бусаар хабаадажа байна гээд Франциин түлөөлэгшэ заагаа.

Аяншалга дүүрэбэ

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 20. (ТАСС). Холбоото Штадуудта совет поэт Евгений Евтушенкын аяншалга дүүрэбэ. Үсэгэлдэр Нью-Йоркдо поэт өөрынгөө шүлэгүүдые олон зоной үмэнэ һүүлшынхеэ уншаа. Городой тон томо харалгын залнуудай нэгэн бологшо «Линкольн-сентр» гэжэ драматическа театр соо хүн зон дүүрэтэрээ суглараа. Совет поэдэй уншаһан шүлэг бүхэнэй һүүлээр гурба мянга гаран хүн нэрьесэ альга ташадаг байгаа.

США-да Евгений Евтушенкын аяншалгын дүүрэһэнтэй дашарамдуулан, концертын дүүрэһэнэй һүүлээр СССР-һээ ООН-ой дэргэдэ байдаг сат үргэлжын түлөөлэгшэ Н. Т. Федоренко уулзалга хээ.

Холбоо байгуулха зургаанай буруушаалга

ХАНОЙ, декабриин 20. (ТАСС). США-гай 7-дохи флодой корабльнууд дээрэ, мүн Урда Вьетнам болон Тайландда байрладаг американ авиаци декабриин 17 болон 18-да Вьетнамай Демократическа Республикын агаарай хилые нэгэтэ бэшэ дабаа. Олон провинцинуудай хүн зон олонтой районуудые, промышленна предприятинуудые американ самолёдууд бомбодоһон, буудаһан байна. Тэрэшэлэн американ самолёдууд ДРВ-гэй ниислэлдэ добтолоо. Энээн тухай Вьетнамда ажаглалта, хиналта хэхэ талаар уласхоорондын комиссида Вьетнамай Арадай армиин Верховно командованиин холбоо байгуулха зургаанай буруушаалгын бэшэг соо хэлэгдэнэ.

БИА-гай дамжуулһан бэшэг соо нигэжэ тэмдэглэгдэнэ. Демилитаризованно зоны хойто талын хубида эдэ үдэрнүүдтэ добтолго хэгдээ. Виньлиниин, мүн Куангбинь провинциин эрье шадарай районуудые Америкын сэрэгэй корабльнууд буудаһан байна.

Холбоо байгуулха зургаан хадаа США-гай эдэ ээрхэг түримхэй ябуулгануудые эрид шангаар буруушаана, ДРВ-дэ болон сэрэгэй бусад түхеэрэлгэнүүдтэ агаарһаа добтолгые дары түргэнөөр, үгэ дуугүйгөөр болюулха, Вьетнам тушаа 1954 оной Женевскэ хэлсээнүүдые нарииаар сахиха тухай Холбоото Штадуудай правительствада эрилтэ хэнэ.

Автомобиль бүтээлгэ хороно

ЛОНДОН, декабриин 20. (ТАСС). Англида автомобиль бүтээлгэ ноябрь һара соо урда һарынхитай сасуулбал, 18 процентээр хорожо, һүүлшын дүрбэ хахад жэлэй турша соо эгээн лэ доодо хэмжээндэ хүрөө. Энээн тухай техникын министерствын толилһон мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Автомобильна предприятинуудта забастовконуудай болоһон ушар үйлэдбэриин нигэжэ хоролгын шалтагаан болоно гээд мэдүүлгэ соо заагдана. Гэбэшье ороной автомобильна промышленностиин доройтолго үнэндөө хүдэлмэришэдэй салин нэмээхэгүй, продукциие орон дотор хэрэглэлгые хорооха зорилгоор правительствын бэелүүлдэг экономическа политикаһаа шалтагаална.

МАЛАВИ. Хүдөө тосхонуудай эхэнэрнүүд иимэ аргаар кукурузын гурил бэлэдхэдэг юм. Горитойхон болоһон үхибүүдынь эхэнүүдтээ туһалдаг.

Камера Прессэй—ТАСС-ай фото.

ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXI сесси

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 20. (ТАСС). Замбуулинай дайдые, тэрэ тоодо һара болон огторгойн бусад бодосуудые шэнжэлхэ болон хэрэглэхэ талаар гүрэнүүдэй ажал ябуулга хэхэ гол ёһонууд тухай договорые һайшааһан резолюциие Политическэ комитет һанамжалан дурадхаһан байгаа. Энэ резолюциинь ООН-ой Генеральна Ассамблей үсэгэлдэр нэгэн дуугаар баталаа.

Һара болон огторгойн бусад бодосууд имагтал амгалан зорилгоор хэрэглэгдэхэ ёһотой гэжэ договор тогтооно. Ядерна зэбсэг гү, али хүн зониие олоор хюдаха бусад түхэлэй зэбсэгүүдые тээһэн ямаршье онгосонуудые газарые тойрон дабшаха замда гаргахагүй, огторгойн бодосууд дээрэ, мүн замбуулинай дайдада иимэ зэбсэг тодхохогүй гэһэн уялгануудые договор баталһан гүрэнүүд бэедээ даажа абаха байна.

Замбуулинай дайдые, тэрэ тоодо һара болон огторгойн бусад бодосуудые ямар нэгэн гүрэн булимтаран эзэлхэ ёһогүй. Өөһэдынгөө табиһан онгосонуудай ниидэлгын хойноһоо ажаглан хараха арга боломжо договорто хабаадаһан бусад гүрэнүүдтэ адли эрхэтэйгээр олгохо гэһэн уялга договорто хабаадаһан гүрэнүүд бэедээ даажа абаха байна.

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 20. (ТАСС). Гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ али бүхы аргаар хамааралсалгые ООН-ой Генеральна Ассамблей үсэгэлдэр буруушааһан байна. «Бусад гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсажа болохогүй тухай, тэдэнэй бэеэ даанхай байдалые болон бүрин эрхые хамгаалха тухай Декларациин ямараар дүүргэгдэжэ байһан тухай» советскэ делегациин үүсхэлээр зүбшэхэ зүйлдэ оруулагдаһан асуудалаар зохихо резолюциие Ассамблей батлан абаа.

Советскэ Союзай дурадхаһан, Африка, Азиин болон Латиин Америкын бүлэг оронуудай заһабаринуудые оруулһан резолюциин проектын түлөө 114 орон дуугаа үгөө. Англиин болон Мальтын делегацинууд һаналаа баряа.

Сеулда халуун үбшэн дэлгэрбэ

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 20. (ТАСС). Сеулда халуун дүйрэн үбшэн дэлгэрээ. Сеулай Чунгбу госпиталиин карантинда 100 хүн ороод байна гээд Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондент Сеулһаа мэдээсэнэ.

Үбшэлэгшэдэй санитарна талаараа угаа муухай эрхэ байдалда ажаһуудаг байһанһаа шалтагаалжа халуун үбшэн дэлгэрээ.

Редактор Ц. О. ОЧИРОВ.

Манай адрес, телефонууд:

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора — 23 67, зам редактора — 38 42, зам. редактора — 35 84 секретариата — 27-37, отделов: сельскохозяйственный — 47 59, 35 14, промышленный — 48-89, 33-61.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни — 40-49, идеологический — 24-74, 60-21, советского строительства и быта — 34-93, рабселькоров и писем — 25-41, 38-30, информации — 34-05 и перевод — 24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н 02186. Зак. № 1169.